

Nr 57.

Ankom till riksdagens kansli den 3 juni 1927 kl. 10 f. m.

Bevillningsutskottets betänkande, angående beräkning av bevillningarna för budgetåret 1927—1928, m. m.

Jämlikt § 40 riksdagsordningen avgiver bevillningsutskottet härmed förslag till beräkning av de särskilda bevillningarnas belopp för budgetåret 1927—1928 vid tillämpning av gällande eller vid innevarande riksdag fastställda grunder.

På sätt framgår av det vid årets statsverksproposition fogade utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden för den 4 januari 1927 (bilaga till 1927 års statsverksproposition: inkomsterna), har chefen för finansdepartementet nämnda dag underställt Kungl. Maj:ts prövning finansplan för statsregleringen vid den nu samlade riksdagen jämte förslag till riksstat även som beräkning av statens inkomster för nästa budgetår. Departementschefen har därvid anmält, bland annat, riksräkenskapsverkets skrivelse den 9 december 1926 med inkomstberäkning för nämnda budgetår, vilken skrivelse återfinnes såsom bilaga till nyssnämnda protokollsutdrag.

I sitt anförande till förenämnda statsrådsprotokoll har departementschefen till en början yttrat sig rörande de allmänna förutsättningarna för statsregleringen och därvid uttalat sig om det gångna årets konjunkturläge, om konjunkturutsikterna och om budgetutfallet under de senaste finansperioderna samt därefter övergått till att yttra sig om finansplanen. Såsom en första utgångspunkt har departementschefen funnit böra fastslås, att den begränsade behållning i kassafonden, med vilken man numera hade att räkna, tillsvidare knappast, såsom närmast föregående år och tidigare varit fallet, medgåve fondens anlitande för budgetens direkta finansiering, liksom ock att det måste anses särskilt angeläget, att riksstaten uppgjordes med beaktande därav, att fonden icke tålde större belastningar i form av uppkommande budgetunderskott.

Efter att därefter hava yttrat sig angående vissa synpunkter, som beaktats vid upprättande av budgetförslag för 1927—1928, har departementschefen anfört bland annat följande.

Att trots vissa utgiftsminskningar och starka beskränningar av anslagskrav samt beräknad ökad avkastning av åtskilliga inkomsttitlar svårighet mött att finansiera budgeten hade — bortsett från kassafondens ställning och vissa av departementschefen förut omnämnda uppräknningar av automatiskt växande anslag — främst berott dels på minskningen i andra inkomsttitlar, varvid departementschefen särskilt erinrade, att enligt 1926 års beslut det för allmänna budgetändamål disponibla beloppet av rusdrycksmedel för vart

och ett av de närmaste åren komme att reduceras med 2 miljoner kronor, *dels ock* därpå, att fjärde huvudtitelns anslagskrav för nästkommande budgetår icke kunnat nedbringas i den grad, som vid framläggandet av fjolårets statsverksproposition ansetts möjligt.

Med utgångspunkt från nuvarande skatter och skattesatser skulle man — även om hänsyn toges till den ökning av automobilskattemedlen, som departementschefen för täckande delvis av statens bidrag till vägväsendet ämnade förorda — komma fram till en budget för 1927—1928, där de verkliga inkomsterna med omkring 7 miljoner kronor understeg de utgifter, som ansetts böra bestridas med sådana inkomster. Att täckandet av denna brist skulle åstadkommas genom höjning av någon eller några utav de skatter — inkomst- och förmögenhetsskatten, kaffetullen och sockerskatten — som vid förra riksdagen sänkts, hade departementschefen icke funnit sig böra ifrågasätta. I stället hade departementschefen för avsikt att föreslå dels en höjning av stämpeln på lottsedlar, avsedd att inbringa 3 miljoner kronor, dels en ökning i skatten å vissa tobaksvaror, varigenom resterande 4 miljoner kronor skulle tillföras statskassan.

Vid behandling av riksstatsförslaget har departementschefen till en början yttrat sig angående riksstatens uppställning och därvid bland annat förordat ändrad redovisning i riksstaten av aktiebolaget Vin- och spritcentralens och dess dotterbolags vinst. Härom hade riksräkenskapsverket, efter att hava erinrat att partihandeln med rusdrycker omhänderhaves av nämnda bolag samt att statsverkets andel i bolagens vinst hittills redovisats under riksstatstiteln »diverse inkomster», anfört i huvudsak följande:

Enligt vad som framginge av en av ämbetsverket lämnad redogörelse för riksstatstiteln »diverse inkomster», bokfördes för närvarande å densamma ett stort antal olika medelskategorier. Redan ur denna synpunkt vore det önskligt, att statsverkets andel i aktiebolaget Vin- och spritcentralens vinst utbrötes ur titeln. Härtill komme emellertid att enligt förordningen den 28 maj 1926 (nr 135) statsverket tillkommande andel i bolagets vinst skulle — i enlighet med samma regler, som gällde för inkomsterna av brännvinstillverkningsskatt, rusdrycksförsäljningsmedel, omsättnings- och utskänkningskatt å spritdrycker samt maltskatt — avsättas till statsverkets fond av rusdrycksmedel. Vid sådant förhållande måste det anses ändamålsenligt, att andelen i aktiebolaget Vin- och spritcentralens vinst upptoges i riksstaten tillsammans med övriga rusdryckstitlar. Då titeln rusdrycksförsäljningsmedel nu upptog detaljhandelsbolagens till statsverket inlevererade vinst vid försäljning av spritdrycker och partihandeln med dylika drycker reglerades genom samma förordning som detaljhandeln, finge det anses lämpligast, att partihandelsvinsten å spritdryckerna även redovisades under samma titel. Ämbetsverket förordade därför, att statsverkets andel av aktiebolaget Vin- och spritcentralens inklusive dess dotterbolags vinster från och med budgetåret 1927/28 redovisades under titeln rusdrycksförsäljningsmedel. Det skulle i detta sammanhang kunna sättas i fråga, huruvida rusdrycksförsäljningsmedlen verkligen vore att hänföra till *skatt* liksom om beteckningen *bevilling* numera vore riktig, då några till beloppet bestämda avgifter ej pålades genom rusdrycksförsäljningsförordningen. Riksräkenskapsverket hade emellertid icke ansett det ankomma på ämbetsverket att i detta avseende framlägga något direkt förslag.

Departementschefen har förklarat sig biträda riksräkenskapsverkets förslag rörande omflyttning i riksstatsförslaget av statsverkets andel i aktiebolaget Vin- och spritcentralens ävensom dess dotterbolags vinst. För fullständighetens skull har därvid på departementschefens förslag titeln »rusdrycksförsäljningsmedel» uppdelats i två undertitlar »partihandelsbolag» och »detaljhandelsbolag», varjämte i samband därmed beteckningen »bevillning» vid ifrågavarande inkomsttitel fått utgå.

På sätt framgår av den nyss lämnade redogörelsen har den i statsverkspropositionen företagna omflyttningen av aktiebolaget Vin- och spritcentralens vinst gjorts i enlighet med förslag av riksräkenskapsverket, som i sammanhang därmed ifrågasatt, dels huruvida rusdrycksförsäljningsmedlen verkligen vore att hänföra till skatt, dels huruvida beteckningen bevillning numera vore riktig. Riksräkenskapsverket har emellertid icke ansett det ankomma på ämbetsverket att framlägga något av det sålunda givna uppslaget föranlett direkt förslag. Den i statsverkspropositionen gjorda omflyttningen innefattar, att Vin- och spritcentralens samt dess dotterbolags vinst redovisats under inkomsttiteln rusdrycksförsäljningsmedel. Nämda inkomsttitel har, utan att departementschefen yttrat sig i den av riksräkenskapsverket berörda frågan om rusdrycksförsäljningsmedlens rätta rubricering bland statsverkets inkomster, bibehållits på dess hittills vanliga plats bland de under rubriken skatter upptagna tullar och acciser. Däremot har, i samband med inkomsttitelns uppdelning på två underrubriker, partihandelsbolag och detaljhandelsbolag, beteckningen »bevillning» vid inkomsttiteln uteslutits.

Utskottet.

Bevillningsutskottet har ansett, att partihandelsbolagens vinst bör i rikstaten för nästkommande budgetår, av de skäl riksräkenskapsverket i sådant hänseende anført, redovisas under inkomsttiteln rusdrycksförsäljningsmedel. I samband härmed har utskottet icke funnit någon annan ändring i inkomsttitelns avfattning påkallad än titelns uppdelning i två underrubriker. Utskottet har sålunda icke kunnat förorda, att den vid inkomsttiteln hittills brukliga beteckningen bevillning, på sätt i statsverkspropositionen föreslagits, utgår.

I det följande kommer utskottet att vid behandlingen av de särskilda bevillningarna lämna redogörelse för innehållet i riksräkenskapsverkets ovannämnda skrivelse samt för vad Kungl. Maj:t i statsverkspropositionen föreslagit ävensom för vad föredragande departementschefen för egen del anført.

1:o.

Inkomst- och förmögenhetsskatten.

De beräknade och behållna beloppen å titeln »Skatt å inkomst och förmögenhet» hava utgjort:

	Beräknad inkomst kronor	Behållen inkomst kronor	Över- skott kronor
Budgetåret 1923/24	124,000,000	135,718,956	11,718,956
» 1924/25	133,000,000	138,514,666	5,514,666
» 1925/26	137,000,000	144,265,840	7,265,840
» 1926/27	139,000,000	—	—

Departements-
chefen.

Departementschefen har till en början rörande förevarande inkomsttitel anfört följande:

»Under rubriken 'Skatt på inkomst, förmögenhet och rörelse' återfinnes såsom den största posten *inkomst- och förmögenhetsskatten*. Jämlikt förordningen den 14 maj 1926 (nr 126) om ändring i vissa delar av förordningen den 28 oktober 1910 om inkomst- och förmögenhetsskatt skall den hittillsvarande B-skatten å aktiebolag m. fl. upphöra från och med år 1927, i följd varav i riksstaten för 1927—1928 hela uppbörden av inkomst- och förmögenhetsskatten bör upptagas under en titel. Riksräkenskapsverket har, med utgångspunkt från utfallet av 1926 års taxeringar, vilkas resultat numera är känt, beräknat slutsumman av denna skatt till 147 miljoner kronor.

För beräkningen av inkomst- och förmögenhetsskatten i statsverkspropositionerna till 1923, 1924, 1925 och 1926 års riksdagar har inom finansdepartementet tillämpats en metod, för vilken utförlig redogörelse meddelats i en bilaga till 1923 års statsverksproposition. Innevarande år har motsvarande beräkning under medverkan från statistiska centralbyrån verkställt av riksräkenskapsverket. Efter framställning av sistnämnda verk har statistiska centralbyrån på grundval av de dit inkomna uppgifterna angående 1926 års skattetaxeringar överlämnat den vid riksräkenskapsverkets inkomstberäkning — — — fogade sammanställningen 'beräkningar angående 1926 års skattetaxeringar'¹. Denna sammanställning är utarbetad efter i huvudsak samma grunder som den vid 1926 års statsverksproposition fogade tabellen 'beräkningar angående 1925 års skattetaxeringar' (Inkomsterna, bilaga II, tabell A).

¹ Sammanställningen åtföljer detta betänkande såsom bilaga A.

Med utgångspunkt från statistiska centralbyråns sammanställning rörande 1926 års taxeringar har riksräkenskapsverket beräknat det antagliga utfallet av 1927 års taxeringar, för vilka i stort sett, såsom jag i det föregående påpekat, inkomstförhållandena under år 1926 äro grundläggande. Vid beräkningen hava vissa höjningar vidtagits av de i sammanställningen ingående detaljsiffrorna. Resultatet framgår av de uppgifter, som lämnas i tabellen 'beräkningar angående 1927 års skattetaxeringar', vilken tabell torde få fogas vid detta statsrådsprotokoll — — —¹.

En jämförelse mellan taxeringsresultatet för år 1926 och de av riksräkenskapsverket verkställda taxeringsberäkningarna för år 1927 ter sig sålunda:

	1926 Milj. kr.	1927 Milj. kr.	H ö j n i n g Milj. kr. %	
Inkomst av fast egendom	642.8	665	22.2	3.5
» » kapital	433.2	452	18.8	4.3
» » arbetsanställning m. m.	3,461.4	3,540	78.6	2.3
» » rörelse eller yrke eller eljest	861.5	880	18.5	2.1
Summa uppskattad inkomst	5,398.9	5,537	138.1	2.6
Avdrag	578.2	605	26.8	4.6
Återstod	4,820.7	4,932	111.3	2.3
$\frac{1}{60}$ av den taxerade förmögenheten	247.0	250	3.0	1.2
Till inkomst- och förmögenhetsskatt taxerat belopp	5,067.7	5,182	114.3	2.3
Utnyttjade orts- och familjeavdrag	2,782.0	2,824	42.0	1.5
Beskattningsbart belopp	2,285.7	2,358	72.3	3.2
Därav:				
a) Enskilda skattskyldiga	1,833.4	1,884	50.6	2.8
b) Aktiebolag m. fl.	452.3	474	21.7	4.8»

I sin inkomstberäkning har riksräkenskapsverket närmare motiverat de av verket vidtagna, i tablån redovisade höjningarna av olika inkomst- och avdragsbelopp, på följande sätt:

»Beträffande inkomsten av jordbruksfastighet har riksräkenskapsverket utgått från att denna ökats även under 1926. Visserligen har skörden under detta år icke varit fullt så god som under 1925. Sistnämnda års exceptionellt goda skörd måste emellertid antagas hava påverkat jordbrukarnas inkomstförhållanden under 1926, så att en om än mindre stegring av siffran för enskildas inkomst av jordbruk får anses motiverad. Medan vid senaste taxeringen denna inkomstpost ökats från 381.3 till 403.2 miljoner kronor, föreslår riksräkenskapsverket nu endast höjning till 415 miljoner kronor. Beträffande aktiebolagens jämförelsevis mindre betydande inkomst

Riksräken-
skapsverket.

¹ Tabellen åttöljer detta betänkande såsom bilaga B.

av jordbruksfastighet synes knappast föreligga skäl till ändring i den senaste siffran.

Med hänsyn bland annat till de sista årens livliga byggnadsverksamhet lärer även inkomsten av annan fastighet än jordbruksfastighet hava ökat under 1926. Riksräkenskapsverket förordar en höjning för enskilda från 144 till 150 miljoner kronor och för bolag från 63.6 till 68 miljoner kronor.

Inkomsten av kapital har tvivelsutan ökat sedan fjolåret, främst på den grund att utdelningen å aktier under året i regel varit högre än föregående år. Ökningen i kapitalinkomsten har riksräkenskapsverket beräknat från 393.2 till 410 miljoner kronor för enskilda samt från 40 till 42 miljoner kronor för bolag.

Inkomsten av arbetsanställning har riksräkenskapsverket antagit bliva höjd med ungefär samma belopp som från fjolårets till innevarande års taxering.

Beträffande inkomsten av rörelse eller yrke anser riksräkenskapsverket, i anslutning till de inledningsvis framhållna allmänna synpunkterna, att denna inkomstpost bör avsevärt höjas, dock ej fullt i samma utsträckning som årets taxeringsresultat i förhållande till fjolårets. Ökningen synes emellertid väsentligen koncentreras på bolagen, för vilka siffran föreslås höjd från 372.4 till 390 miljoner kronor, medan för enskilda endast en jämnung beräknas till 490 miljoner kronor.

Förberörda inkomstkällor, som i statistiska centralbyråns sammanställning av 1926 års taxeringar upptagits med ett sammanlagt belopp av 5,398.9 miljoner kronor, därav 4,890.9 miljoner för enskilda och 508 miljoner för aktiebolag m. fl., skulle i enlighet med vad här ovan beräknats för 1927 höjas till respektive 5,537, 5,005 och 532 miljoner kronor.

I fråga om avdragsposterna har beloppet för sådana avdrag, som omförmälas i 11 § 2 mom. 4:o bevillningsförrordningen — d. v. s. för ränta å gäld, förlust å viss inkomstkälla, periodiskt understöd, försäkringspremier m. m. — av riksräkenskapsverket höjts från 238.2 miljoner till 245 miljoner kronor. Avdragen för kommunalutskylder hava i enlighet med en av statistiska centralbyrån verkställd beräkning uppskattats till 320 miljoner kronor. Övriga vid bevillningstaxeringen ej åtnjutna avdrag, d. v. s. för värdeminskning å byggnader, vissa förluster m. m., hava beräknats till samma belopp som för 1926 eller 40 miljoner kronor.

De enskildas förmögenhet lärer få antagas hava under året något ökat. Riksräkenskapsverket har beräknat sextiondedelen av den taxerade förmögenheten till 250 miljoner kronor mot 247 miljoner kronor innevarande år.

Det till inkomst- och förmögenhetsskatt taxerade beloppet har i enlighet med förestående beräkningar av riksräkenskapsverket uppskattats för enskilda till 4,708 miljoner kronor samt för aktiebolag m. fl. till 474 miljoner kronor eller tillsammans 5,182 miljoner kronor. Från det nu angivna be-

loppet för enskilda skattskyldiga skola avgå orts- och familjeavdrag, vilka avdrag av statistiska centralbyrån beräknats till omkring 60 procent å det för enskilda taxerade beloppet. I anslutning härtill hava de beskattningsbara beloppen vid 1927 års taxering beräknats till 1,884 miljoner kronor för enskilda skattskyldiga och till 474 miljoner kronor för aktiebolag m. fl. eller tillsammans till 2,358 miljoner kronor.»

Departementschefen har, efter att hava förklarat, att han i stort sett funne de av riksräkenskapsverket sålunda angivna synpunkterna hållbara och de utvecklade skälen för höjningarna väl grundade, vidare anført:

Departements-
chefen.
(Forts.)

»Såsom närmare framgår av tablåns siffermaterial, är storleken av inkomsten av arbetsanställning m. m. i väsentlig mån avgörande för utfallet av inkomst- och förmögenhetsskatten. Denna inkomstpost har i riksräkenskapsverkets beräkning höjts med ungefär samma belopp, som motsvarande inkomst enligt 1925 års taxering ökat vid 1926 års taxering. Den beräknade stegringen för 1927 års taxering utgör endast 2.3 procent av ifrågasvarande inkomstposts totalbelopp. Även med tagen hänsyn till att arbetslösheten år 1926 något vuxit i jämförelse med närmast föregående år, torde den av riksräkenskapsverket antagna höjningen av inkomsten av arbetsanställning m. m. ej kunna anses oberättigad, då 1926 års förbättrade konjunkturläge, varom jag i inledningen till finansplanen talat, givetvis också måste hava medfört stegrade inkomster av arbetsanställning.

Slutresultatet av riksräkenskapsverkets beräkning innebär, att de totala beskattningsbara beloppen höjts med 3.2 procent. För enskilda skattskyldiga har höjningen beräknats till 2.8 procent och för aktiebolag m. fl. till 4.8 procent.

På grundval av de beskattningsbara beloppen beräknar räkenskapsverket härefter den debiterade inkomst- och förmögenhetsskatten sålunda.

Medelskatteprocenten har år 1926 för enskilda skattskyldiga uppgått till 5.88 procent och för aktiebolag m. fl. till 8.98 procent av de beskattningsbara beloppen. Under förutsättning att det procenttal av grundbeloppet, med vilket skatten skall uttagas, förblir oförändrat, bör enligt verkets uppfattning även för 1927 års taxering kunna antagas, att skatten kommer att i medeltal utgå efter samma procenttal.

Med nu angivna procentsatser skulle den debiterade skatten för år 1927 uppgå till 110.8 miljoner kronor för enskilda och 42.6 miljoner kronor för aktiebolag m. fl. eller alltså sammanlagt till 153.4 miljoner kronor. Den behållna inkomsten av skatten för budgetåret 1927—1928 anser riksräkenskapsverket med stöd av budgetutfallet å titeln under de senaste åren böra beräknas till 96 procent av sistnämnda belopp, vilket utgör 147.3 miljoner kronor.

För bedömande av det slutresultat, till vilket riksräkenskapsverket i sina kalkyler rörande utfallet av inkomst- och förmögenhetsskatten når fram, torde det slutligen vara av intresse att undersöka ifrågasvarande inkomst-

titels utveckling under en följd av år. I efterföljande tablå har för detta ändamål beräkning verkställtts angående storleken för tiden från och med år 1922 av de belopp, med vilka inkomst- och förmögenhetsskatten (exkl. B-skatten) skulle hava influtit, därest skatten under hela perioden utgått med 160 procent av grundbeloppet.

B u d g e t å r	Summa skatt		Höjning (+) eller minskning (—) från föregående år	
	Miljoner kronor	Miljoner kronor	%	
1922	157.5			
1923—1924	124.1	— 33.4	—	21.2
1924—1925	126.6	+ 2.5	+	2.0
1925—1926	135.8	+ 9.2	+	7.3
1926—1927 (enligt statistiska central- byråns beräkning)	142.5	+ 6.7	+	4.9
1927—1928 (enligt riksräkenskapsverkets beräkning)	147.3	+ 4.8	+	3.4

Såsom framgår av tablåen visar beloppet av inflytande inkomst- och förmögenhetsskatt från och med budgetåret 1924—1925 en oavbruten ganska stark tendens till stegring. Det av riksräkenskapsverket beräknade beloppet för den under budgetåret 1927—1928 påräkneliga inkomst- och förmögenhetsskatten innebär enligt tablåen en ökning från närmast föregående budgetår med endast 3.4 procent, medan motsvarande stegring för budgetåret 1925—1926 uppgått till 7.3 och för budgetåret 1926—1927 till 4.9 procent.

Med hänsyn, bland annat, till att prisnivån under år 1926 varit något lägre än under år 1925 — ett förhållande, som givetvis måste utöva inflytande på inkomsternas nominella belopp — anser jag emellertid försiktigheten bjuda att icke förutsätta en starkare stegring av inkomst- och förmögenhetsskatten än den som riksräkenskapsverket räknat med.

Såsom jag nyss nämnt, skall B-skatten upphöra från och med år 1927. Restitution av dylik skatt må emellertid ifrågakomma jämväl därefter. Då B-skatten är en del av inkomst- och förmögenhetsskatten, ehuru den uppförts under särskild titel i riksstaten, böra enligt riksräkenskapsverkets uppfattning restitutioner av B-skatten alltjämt avföras på titeln inkomst- och förmögenhetsskatt. Till riksräkenskapsverkets mening härutinnan ansluter jag mig.

Restitutionerna av B-skatt uppgingo enligt budgetredovisningen för budgetåret 1925—1926 till 237,727 kronor och hava under månaderna juli—oktober 1926 utgjort 59,091 kronor. För budgetåret 1927—1928 beräknar riksräkenskapsverket ifrågavarande restitutioner till omkring 250,000 kronor.

I enlighet med de nu angivna beräkningsgrunderna torde efter avdrag för restitutioner av B-skatt och efter vederbörlig avrundning inkomst- och förmögenhetsskatten i riksstaten för nästkommande budgetår böra upptagas till 147 miljoner kronor.»

I anslutning till vad departementschefen sålunda anför, har Kungl. Maj:ts *Statsverks-*
propositionen.
dels föreslagit riksdagen besluta, att inkomst- och förmögenhetsskatt för år 1927 skall utgå med 160 procent av de i 19 § i förordningen om inkomst- och förmögenhetsskatt stadgade grundbelopp, *dels ock* upptagit ifrågavarande inkomsttitel till 147,000,000 kronor i det i statsverkspropositionen intagna förslaget till riksstat.

Rörande utfallet av 1927 års taxering till inkomst- och förmögenhetsskatt har utskottet från finansdepartementet mottagit följande, den 27 maj 1927 *P. M. från*
finansdeparte-
mentet.
dagtecknade promemoria:

»Efterföljande beräkningar äro i huvudsak grundade på särskilt infordrade uppgifter rörande utfallet av taxeringarna i de taxeringsdistrikt, där taxeringsarbetet hunnit avslutas den 15 innevarande maj. För landsbygden föreligga härvid relativt fullständiga uppgifter. Jämväl för städerna ha uppgifter inkommit för ett avsevärt antal taxeringsdistrikt. För Stockholms stad föreligga emellertid ännu ej några motsvarande sammanräkningar rörande taxeringsresultaten. Ett större antal i Stockholm taxerade bolag hava dock underkastats särskild undersökning.

Beskattningsbart belopp.

	Aktiebolag mill. kr.	Övriga mill. kr.
Stockholm	236.8	526.0
Göteborg	61.5	148.2
Malmö	27.9	72.8
Övriga städer med mer än 15,000 inv.	56.2	275.2
Städer med mindre än 15,000 inv.	32.9	250.6
Samtliga städer	415.3	1,272.8
Landsbygd	49.0	593.3
Hela riket	464.3	1,866.1
Beräknad skatteprocent i medeltal	8.98 %	5.88 %
Uträknad skatt (exkl. B-skatt) mill. kr.	41.7	109.7
		151.4
Härav beräknas inflyta 97.2 % eller		147.2

Förestående beräkningar äro verkställda under förutsättning att inkomst- och förmögenhetsskatten skall utgå med 160 procent å skattens grundbelopp.»

Beträffande inkomst- och förmögenhetsskatten för år 1926 och första kvar-
talet 1927 har bevillningsutskottet från riksräkenskapsverket erhållit följande
uppgifter: *Utskottet.*

	1:a halvåret 1926	2:a halvåret 1926	1926, hela året	1:a kvart. 1927
Influtet	kr. 6,872,535: 05	138,764,103: 36	145,636,638: 41	2,940,206: 26
Utgifter för in-				
komsttiteln ... »	669,365: 16	563,431: 42	1,232,796: 58	411,160: 07
Behållen inkomst	kr. 6,203,169: 89	138,200,671: 94	144,403,841: 83	2,529,046: 19

Enligt från riksräkenskapsverket sedermera lämnad uppgift har i skatt å inkomst och förmögenhet under april månad 1927 i behållen inkomst influtit 998,259 kronor 99 öre.

I de anförda posterna ingår icke B-skatten å aktiebolag m. fl., vilken från och med år 1927 upphört.

Från finansdepartementet har utskottet emottagit en den 10 maj 1927 uppgjord approximativ överslagsberäkning rörande utfallet av statsregleringen för budgetåret 1926—1927. Denna utvisar en nettobrist å riksstatsanslagen av 19,100,000 kronor och ett nettoöverskott å riksstatsinkomsterna av 10,637,454 kronor eller en nettobrist, att påföras statsverkets kassafond, av 8,462,546 kronor. Enligt en samtidigt inom finansdepartementet uppgjord approximativ beräkning rörande kassafonden skulle dess behållning, som den 1 juli 1926 utgjorde 62,143,570 kronor 60 öre, komma att — efter avdrag av dels sistberörda nettobrist 8,462,546 kronor och dels 29,743,965 kronor, som enligt beslut av 1926 års riksdag tagits i anspråk för finansiering av riksstaten för nu löpande budgetår — nedgå till 23,937,059 kronor 60 öre.

Mot den i statsverkspropositionen gjorda beräkningen av inkomst- och förmögenhetsskatten, vid vilken beräkning förutsatts att skatten bestämmes att för år 1927 utgå med 160 procent av de i 19 § förordningen om inkomst- och förmögenhetsskatt stadgade grundbelopp, har utskottet icke haft anledning till erinran.

Här nedan i detta betänkande hemställer bevillningsutskottet, i enlighet med vad Kungl. Maj:t i propositionen nr 173 föreslagit, att automobilskatte-medlen måtte beräknas till 28,250,000 kronor, ett belopp som med 250,000 kronor överstiger det i statsverkspropositionen föreslagna. Enligt vad statsutskottet rörande budgetställningen meddelat erfordras för täckande av sådana av riksdagen beslutade utgifter, vilka skola bestridas av andra statsinkomster än lånemedel — utöver för statsregleringen eljest beräknade inkomster, bland vilka nyssnämnda belopp å 250,000 kronor inräknats — ytterligare 3 miljoner kronor. Bevillningsutskottet, som visserligen ansett sig med hänsyn till kassafondens ställning böra med största försiktighet beräkna inkomsterna å de olika bevillningarna under nästkommande budgetår, har emellertid funnit de för utskottet numera tillgängliga uppgifter

rörande inkomsttitlarna stämpelmedel och tullmedel, för vilka här nedan närmare redogöres, giva tillräckligt stöd för höjning av de i statsverkspropositionen föreslagna beräkningarna av stämpelmedlen med 1 miljon kronor och av tullmedlen med 2 miljoner kronor eller tillhoppa 3 miljoner kronor.

Vid nu angivna förhållanden saknar bevillningsutskottet anledning att föreslå vare sig någon höjning eller någon sänkning av det procenttal av inkomst- och förmögenhetsskattens grundbelopp, nämligen 160, efter vilket Kungl. Maj:t föreslagit att denna skatt skall utgå.

I anslutning till vad sålunda anförts, får utskottet hemställa,

A) att riksdagen måtte, med bifall till Kungl. Maj:ts i statsverkspropositionen framlagda förslag angående skatteprocenten, besluta, att inkomst- och förmögenhetsskatt för år 1927 skall utgå med 160 procent av de i 19 § i förordningen om inkomst- och förmögenhetsskatt stadgade grundbelopp;

B) att inkomst- och förmögenhetsskatten måtte för budgetåret 1927—1928 beräknas
till ..... kronor 147,000,000.

2:o.

Bevillning av fast egendom samt av inkomst.

Riksräkenskapsverket.

Riksräkenskapsverket har till en början beträffande förevarande inkomsttitel lämnat följande uppgifter:

	Beräknad inkomst kronor	Behållen inkomst kronor	Över- skott kronor
Budgetåret 1923/24	3,000,000	3,586,674	586,674
» 1924/25	3,000,000	3,520,829	520,829
» 1925/26	3,400,000	3,630,054	230,054
» 1926/27	3,500,000	—	—

Därefter har riksräkenskapsverket anført:

»Denna titel motsvaras å riksstatens utgiftssida av det under sjunde huvudtiteln anvisade reservationsanslaget 'Bidrag till landsting och städer, som icke deltaga i landsting' (1926/27 VII D. 3).

Enligt till statistiska centralbyrån inkomna uppgifter har ifrågavarande skatt i taxeringslängderna för 1926 debiterats med 3,948,546 kronor mot 3,844,833 kronor år 1925.

Efter en jämförelse mellan den för år 1925 debiterade och under budgetåret 1925/26 influtna bevillningen, anser riksräkenskapsverket att man bör kunna utgå från, att av den år 1926 debiterade bevillningen kommer att inflyta cirka 3.7 miljoner kronor. För budgetåret 1927/28 torde den behållna inkomsten å titeln böra antagas komma att ökas med ytterligare cirka 50,000 kronor. Med stöd av vad sålunda anförts beräknar riksräkenskapsverket förevarande titel för budgetåret 1927/28 till 3,750,000 kronor.»

Statsverkspropositionen.

Med enahanda belopp, 3,750,000 kronor, är inkomsttiteln upptagen i statsverkspropositionens förslag till riksstat.

Utskottet.

Av riksräkenskapsverket har utskottet beträffande denna inkomsttitel för år 1926 och första kvartalet 1927 erhållit följande uppgifter:

	1:a halvåret 1926	2:a halvåret 1926	1926, hela året	1:a kvart. 1927
Influtet ..... kr.	294,051: 13	3,467,790: 37	3,761,841: 50	133,350: 15
Utgifter för inkomsttiteln ..... »	10,522: 81	10,262: 95	20,785: 76	6,161: 47
Behållen inkomst kr.	283,528: 32	3,457,527: 42	3,741,055: 74	127,188: 68.

I enlighet med vad Kungl. Maj:t föreslagit får utskottet hemställa,

att bevillning av fast egendom samt av inkomst måtte för budgetåret 1927—1928 beräknas till..... kronor 3,750,000.

3:o.

Bevillningsavgifter för särskilda förmåner och rättigheter.

Riksräkenskapsverket har anfört:

Riksräken-
skapsverket.

»Bevillningsavgifter för särskilda förmåner och rättigheter, bevillning. Under denna titel sammanfattas de särskilda avgifter, som enligt förordningen den 23 oktober 1908 (nr 128) erläggas av vissa handlande och handelsexpediter samt för vissa offentliga föreställningar, varförutom hit även föras avgifter för rättighet till skogsfång och kolningsfrihet på allmänningar. De beräknade och behållna inkomsterna av dessa avgifter hava utgjort:

	Beräknad inkomst kronor	Behållen inkomst kronor	Över- skott kronor
Budgetåret 1923/24	350,000	487,820	137,820
» 1924/25	350,000	510,869	160,869
» 1925/26	450,000	522,514	72,514
» 1926/27	500,000	—	—

Under månaderna juli—oktober 1926 hava influtit 173,052 kronor mot 181,312 kronor under motsvarande tid föregående år. Denna minskning av uppbörden torde sannolikt vara att tillskriva en nedgång av de i titeln ingående avgifter, som skola utgöras av vissa handlande och handelsexpediter. De huvudsakliga bestämmelserna om utgörande av sistberörda avgifter återfinnas i 3 § av ovannämnda förordning. Stadgandet avser utlänning eller sådan i utlandet bosatt svensk undersåte, som icke för det år, varför uppbörd av inkomstbevillning till svenska staten senast ägt rum, erlagt dylik bevillning. Då sådan person reser omkring i landet och för egen eller, såsom utskickad för annans räkning bjuder ut eller slutar handel om utländska varor att framdeles från utlandet levereras, skall han vid ankomsten till riket förskottsvis erlägga en avgift av etthundra kronor för den första tidrymden av trettio på varandra följande dagar, räknat från och med den dag avgiften erlägges, vare sig han vill under hela denna tidrymd eller blott en del därav begagna sig av rättigheten, och, om verksamheten utan avbrott fortsättes utöver de första trettio dagarna, av femtio kronor för varje i omedelbar anslutning därtill kommande tidrymd av femton dagar.

Genom kungörelse den 31 juli 1926 (nr 381) har emellertid Kungl. Maj:t förordnat, att av undersåtar i vissa i kungörelsen uppräknade stater så ock av svenska undersåtar, som avses i § 3 ovannämnda förordning, sådan avgift av handlande och handelsexpediter, som omförmälas i samma författningsrum, skall erläggas antingen med trehundra kronor för helt år eller ock med etthundra kronor för den första tidrymden av sex på var-

andra följande veckor, samt om verksamheten utan avbrott fortsattes utöver de första sex veckorna, med femtio kronor för varje i omedelbar anslutning därtill kommande tidrymd av tre veckor.

Den inverkan, bestämmelserna i sagda kungörelse, som trädde i kraft den 1 augusti 1926, haft å uppbörden å förevarande inkomsttitel, torde kunna utläsas av följande sammanställning av nettouppbörden å titeln:

	Juli kronor	Augusti kronor	September kronor	Oktober kronor
1925	34,241	40,908	55,217	50,946
1926	34,710	45,421	47,609	45,312

Uppbörden å ifrågavarande titel har visat en tämligen jämn stegring under budgetåren 1923/24—1925/26. Med hänsyn till nedgången av uppbörden under de senaste månaderna anser emellertid riksräkenskapsverket, att inkomsttiteln för budgetåret 1927/28 icke bör höjas utan upptagas med samma belopp som för innevarande budgetår eller alltså med 500,000 kronor.»

Statsverks-
propositionen.

Ifrågavarande inkomsttitel har i statsverkspropositionen upptagits med det av riksräkenskapsverket föreslagna beloppet, 500,000 kronor.

Utskottet.

Bevillningsutskottet har från riksräkenskapsverket inhämtat, att denna inkomsttitel för år 1926 och första kvartalet 1927 visar följande ställning:

	1:a halvåret 1926	2:a halvåret 1926	1926, hela året	1:a kvart. 1927
Influtet	kr. 281,628: 64	241,610: 67	523,239: 31	142,293: 89
Utgifter för in- komsttiteln .... »	344: 16	298: 94	643: 10	163: 26
Behållen inkomst	kr. 281,284: 48	241,311: 73	522,596: 21	142,130: 63.

I likhet med vad Kungl. Maj:t föreslagit får utskottet hemställa,

att bevillningsavgifterna för särskilda förmåner och rättigheter måtte för budgetåret 1927—1928 beräknas till ..... kronor 500,000.

4:o.

Stämpelmedlen.

Riksräkenskapsverket har anført:

»**Stämpelmedel**, bevilling. De beräknade och redovisade inkomsterna å denna titel hava uppgått till:

Riksräkenskapsverket.

	Beräknad inkomst kronor	Behållen inkomst kronor	Överskott + Underskott — kronor
Budgetåret 1923/24.....	48,000,000	41,658,844	— 6,341,156
» 1924/25.....	40,000,000	45,813,768	+ 5,813,768
» 1925/26.....	44,000,000	43,768,031	— 231,969
» 1926/27.....	45,000,000	—	—

Enligt i statistiska centralbyrå utarbetade uppgifter å beloppet av de stämplat, som använts till nedannämnda handlingar, har detta belopp under åren 1922—1925 utgjort:

	1922 kronor	1923 kronor	1924 kronor	1925 kronor
Handlingar till lagfartsprotokollet	9,657,889	9,540,488	8,914,422	9,777,903
Handlingar till intecknings- och tomträttsprotokollen	1,768,284	1,464,806	1,252,191	1,743,154
Handlingar till äktenskapsförordsprotokoll	17,995	26,170	27,550	28,251
Handlingar till bouppteckningsprotokoll:				
Bouppteckningar	13,920,371	12,492,567	14,995,654	15,339,581
Testamenten, till vilka hänsyn ej tagits vid bouppteckningens stämpelbeläggning	827	189	2,061	320
Avhandlingar om lösöre köp	85,411	81,198	62,303	62,659
Till länsstyrelserna avgivna deklarationer om gåva	676,077	1,926,124	577,264	838,746
Summa kronor	26,126,854	25,531,542	25,831,445	27,790,614

Av de i förestående statistik ingående beloppen äro avgifterna för bouppteckningar och testamenten samt deklarationerna om gåva ävensom de i beloppen för rubriken 'handlingar till lagfartsprotokollet' ingående stämpelavgifterna för gåvobrev och fideikommissbrev rörande fast egendom att hänföra till arvsskatt och skatt för gåva.

Sammanlagt hava sistnämnda båda skatter belöpt sig till:

	kronor
år 1922	14,992,789
» 1923	14,552,983
» 1924	15,700,613
» 1925	16,431,233

I riksräkenskapsverket tillhandakommen skrivelse av den 9 november 1926 har generalpoststyrelsen meddelat, att de från styrelsen månad för månad till statskassan inlevererade stämpelmedlen under år 1925 samt intill utgången av oktober månad 1926 i avrundade tal uppgått till i nedanstående tabell angivna belopp. I tabellen har även intagits det belopp, som generalpoststyrelsen antagit bliva levererat under november månad 1926.

M å n a d	Å r 1 9 2 5		Å r 1 9 2 6		
	Uppbörd per månad miljoner kronor	Uppbörd per kvartal miljoner kronor	Uppbörd per månad miljoner kronor	Uppbörd per kvartal miljoner kronor	Ökning (+) resp. minsk- ning (—) från år 1925 i %
Januari	3.57	12.78	4.27	11.14	— 12.8
Februari	5.55		4.37		
Mars	3.66		2.50		
April	3.82		4.40		
Maj	4.93	12.13	5.04	12.32	+ 1.6
Juni	3.38		2.88		
Juli	2.81		3.87		
Augusti	4.35		4.56		
September	1.92	9.08	2.22	10.65	+ 17.3
Oktober	3.03		2.98		
November	4.89		4.64		
December	2.50		—		
Hela året		44.41			
Januari—november	41.91	—	41.73	—	— 0.4

I fråga om beräkningen av stämpeluppbörden för budgetåret 1927/28 anför generalpoststyrelsen, att enär, såsom av tablån framgår, stämpeluppbörden under de två sista månaderna visat nedåtgående tendens, och den hittills influtna uppbörden i sin helhet innevarande år understiger uppbörden för motsvarande tid år 1925, styrelsen ställer sig tveksam, huruvida uppbörden under budgetåret 1926/27 kommer att uppgå till det i riksstaten upptagna beloppet 45 miljoner kronor. Vid sådant förhållande anser styrelsen, vad beträffar budgetåret 1927/28, försiktigheten bjuda att icke för närvarande kalkylera med större ökning av de stämpelmedelsbelopp, som levereras från postverket, än att sammanlagda beloppet skall komma att uppgå till 45 miljoner kronor.

Den huvudsakliga uppbörden å förevarande inkomstitel utgöres av stämpelmedel, som av postverket inbetalas till statskontoret. Denna uppbörd utgjorde, efter avdrag av belopp, som restituerats genom statskontoret, 45,020,319 kronor för budgetåret 1924/25 samt 42,906,967 kronor för budgetåret 1925/26. Härförutom redovisa länsstyrelserna den uppbörd av stämpelmedel jämte ränta, som inflyter i de fall, då anstånd med stämpelskattens erläggande medgivits jämlikt bestämmelserna i § 47 av förordningen om arvsskatt och skatt för gåva den 19 november 1914 (nr 381), sådan sagda paragraf lyder enligt förordningen den 24 april 1923 (nr 81). Nu berörda uppbörd hos länsstyrelserna har under budgetåret 1924/25 och 1925/26 — efter avdrag av restitutioner — utgjort respektive 793,448 och 861,064 kronor.

För budgetåret 1925/26 utgjorde den behållna inkomsten stämpelmedel 43,768,031 kronor. Under månaderna juli—oktober 1926 har inkomstiteln enligt statskontorets och länsstyrelsernas kassarapporter tillgodoförts en nettouppbörd av 13,639,794 kronor mot 12,192,730 kronor under motsvarande tid föregående år. Även om det icke kan antagas, att ökningen i fortsättningen kommer att bli lika hög, saknas dock enligt riksräkenskapsverkets förmenande anledning förutsätta, att den behållna inkomsten för budgetåret 1927/28 kommer att understiga det för innevarande budgetår beräknade beloppet 45 miljoner kronor. Det synes riksräkenskapsverket kunna ifrågasättas, om ej en höjning av beloppet med 1 miljon kronor skulle vara berättigad. Med hänsyn till de delvis oberäkneliga faktorer, som påverka denna inkomstitel, har riksräkenskapsverket likväl icke ansett sig böra förorda titelns upptagande med högre belopp än generalpoststyrelsen angivit.

Genom förordning den 11 juni 1926 (nr 205) hava vissa smärre ändringar vidtagits i gällande förordning angående stämpelavgiften. Dessa ändringar synas dock icke vara av den betydelse, att hänsyn till desamma behövs tagas vid inkomstitelns beräkning. Framhållas må även att riksräkenskapsverket utgått från en fortsatt tillämpning av såväl förordningen den 17 maj 1923 (nr 113) om utgörande av en särskild stämpelavgift i vissa fall vid köp, byte eller införsel till riket av pärlor m. fl. lyxvaror, vilkens giltighetstid utgår den 30 juni 1927 enligt i år given förordning (nr 95), som ock förordningen den 30 april 1926 (nr 96) om fortsatt tillfällig höjning av beloppen för den i förordningen den 6 november 1908 (nr 129) angående en särskild stämpelavgift vid köp och byte av fondpapper stadgade stämpelavgiften.

Under angivna förutsättning beräknar riksräkenskapsverket sålunda nettouppbörden av stämpelmedel för budgetåret 1927/28 till 45,000,000 kronor.»

Efter att hava omförmålt de förutsättningar, från vilka riksräkenskapsverket vid sin beräkning utgått, har departementschefen tillkännagivit, att han ämnade framlägga förslag om proposition till riksdagen angående fortsatt tillämpning under nästkommande budgetår av förordningen den 17 maj

Departements-
chefen.

1923 om utgörande av en särskild stämpelavgift i vissa fall vid köp, byte eller införsel till riket av pärlor med flera lyxvaror, ävensom meddelat, att han hade för avsikt att, i anslutning till en av styrelsen för Stockholms fondbörs gjord framställning, framlägga förslag om att, räknat från och med ingången av år 1928, stämpelavgiften vid köp och byte av aktier måtte nedsättas till hälften.

I anslutning härtill har departementschefen vidare rörande förevarande inkomstitel anfört:

»Enligt beräkningar, verkställda på grundval av fondpappersomsättningen under första halvåret 1926, skulle vid ett bifall till detta förslag en inkomstminskning under titeln stämpelmedel, för halvår räknat, av omkring 550,000 kronor uppkomma. Till motvägande härav lär man dock kunna räkna med en viss av nedsättningen föranledd ökning av omsättningen.¹ Vidare är det min avsikt att föreslå upphävande av föreskriften i fondstämpelförordningen om allenast halv stämpel vid köp och byte av fondpapper i utlandet, då den ene kontrahenten är bosatt i utlandet, samt ändring i den allmänna stämpelförordningen i syfte att vinna effektivitet i bestämmelserna om stämpelavgift vid införsel till riket av utländska värdepapper. Härigenom torde nyssnämnda nedgång i stämpelintäkten ytterligare motverkas. Vid nu angivna förhållande och med hänsyn till den försiktighet, med vilken generalpoststyrelsens och riksräkenskapsverkets nyssberörda beräkning synes vara uppgjord, finner jag ej anledning att på grund av förslaget om aktiestämpelns nedsättande frångå den av ämbetsverken gjorda uppskattningen av ifrågavarande inkomstitels avkastning.

Enligt stämpelförordningen skall lottsedel för deltagande i penninglotteri, som med Kungl. Maj:ts tillstånd anordnas, före utlämnandet förses med stämpel av 10 öre för varje hel krona av det belopp, varå lottsedeln lyder. Denna avgift, som tillföres stämpelmedelstiteln i riksstaten, lämnar för närvarande statskassan en årlig intäkt av omkring 1.8 miljon kronor. Vid redogörelsen för finansplanen har jag meddelat min avsikt att föreslå en höjning av lottsedelsstämpeln. Enligt vad en av mig i samråd med chefen för handelsdepartementet verkställd undersökning givit vid handen, skulle, om därjämte vissa ändringar vidtagas i planen för penninglotterierna, en fördubbling av stämpelavgiften medföra en ökad inkomst av 3 miljoner kronor för år räknat. Närmare utformat förslag härom torde jag få vid senare tillfälle framlägga.

Vid bifall till denna förhöjning i stämpelavgiften för lottsedlar bör alltså inkomstposten stämpelmedel i riksstatsförslaget upptagas med 48 miljoner kronor.»

*Statsverks-
propositionen.*

I statsverkspropositionen hava följaktligen stämpelmedlen upptagits till 48,000,000 kronor.

¹ Bank- och fondinspektionen hade ansett en sådan ökning av 100 miljoner kronor under nästkommande budgetår icke vara otänkbar, motsvarande en ökad fondstämpeluppbörd, beräknad i enlighet med förslaget, å 150,000 kronor för halvår.

Genom en den 4 januari 1927 dagtecknad proposition, nr 39, har Kungl. Maj:t, såsom departementschefen i sitt ovan omförmälda anförande antytt, framlagt förslag om fortsatt tillämpning till och med den 30 juni 1928 av den nu till utgången av juni månad år 1927 gällande förordningen den 17 maj 1923 (nr 113) om utgörande av en särskild stämpelavgift i vissa fall vid köp, byte eller införsel till riket av pärlor med flera lyxvaror. På hemställan av bevillningsutskottet (betänkande nr 2) har riksdagen numera bifallit Kungl. Maj:ts nämnda förslag. *Prop. nr 39.*

Genom en den 4 januari 1927 dagtecknad proposition, nr 56, har Kungl. Maj:t, såsom departementschefen i sitt ovan omförmälda anförande förebådat, föreslagit dels att stämpelavgifterna vid köp och byte av fondpapper måtte beträffande aktier och därmed likställda fondpapper från och med den 1 januari 1928 nedsättas till hälften av nu gällande belopp, dels att vid överlåtelser av obligationer samma stämpelavgifter, som för närvarande gälla, allt fortfarande skulle utgå, dels ock att bestämmelserna om uttagande av allenast halv stämpel vid köp och byte av fondpapper i utlandet, då den ene kontrahenten är bosatt i utlandet, måtte från och med den 1 januari 1928 upphävas. Sedan kamrarna vid behandlingen av bevillningsutskottets i anledning av nämnda proposition avgivna betänkande nr 43 stannat i olika beslut, har, efter gemensam omröstning, riksdagen beslutat att, med avslag å omförmälda förslag om nedsättning av fondstämpeln, antaga en författning i ämnet, enligt vilken dels förlängd giltighet till och med den 30 juni 1928 förlänas åt de nu gällande förhöjda stämpelavgifterna vid köp och byte av fondpapper samt dels omförmälda bestämmelser om uttagande i visst fall av allenast halv stämpel upphör att gälla den 1 juli 1927. *Prop. nr 56.*

I proposition den 22 februari 1927, nr 189, har Kungl. Maj:t föreslagit åtskilliga ändringar i förordningen den 19 november 1914 (nr 383) angående stämpelavgiften, avseende dels smärre jämkningar i bestämmelserna rörande stämpelfrihet för vissa bevis samt för inteckningshandling i visst fall, dels införande av vissa bestämmelser i syfte att vinna effektivitet i föreskrifterna om stämpelavgift vid införsel till riket av utländska värdepapper, i sammanhang varmed föreslagits en ändring i förordningen den 6 november 1908 angående en särskild stämpelavgift vid köp och byte av fondpapper, dels ock, såsom departementschefen i sitt ovan återgivna anförande antytt, en höjning av stämpelavgiften till lottsedel i penninglotteri från 10 till 20 öre för varje hel krona av det belopp, varå lottsedeln lyder, i anslutning vartill föreslagits förkortning av leveranstiden för stämpelavgift, belöpande å försålda men icke med stämpel försedda lottsedlar i penninglotteri. *Prop. nr 189.*

I enlighet med förslag av bevillningsutskottet (betänkande nr 42) har riksdagen numera bifallit Kungl. Maj:ts berörda förslag, dock med vissa ändringar i bestämmelserna i vad de avse införselstämpel för utländska värdepapper samt stämpelavgift vid överlåtelse av fondpapper.

Prop. nr 200. I proposition den 11 mars 1927, nr 200, har Kungl. Maj:t — i anslutning till ett i proposition samma dag, nr 198, framlagt förslag till lag om utlännings rätt att här i riket vistas — föreslagit viss ändring i förordningen angående stämpelavgiften, innefattande att bevis om visering av pass för utlännning skall beläggas med en stämpelavgift av 7 kronor 50 öre och bevis av socialstyrelsen om uppehållstillstånd för utlännning med en stämpelavgift av 7 kronor samt att bevis av socialstyrelsen om arbetstillstånd för utlännning skall vara fritt från stämpel. På hemställan av bevillningsutskottet (betänkande nr 53) har denna proposition numera av riksdagen bifallits.

Utskottet. Bevillningsutskottet har från riksräkenskapsverket inhämtat, att förevarande inkomsttitel, stämpelmedel, för år 1926 och första kvartalet 1927 utvisar följande ställning:

	1:a halvåret 1926	2:a halvåret 1926	1926, hela året	1:a kvart. 1927
Influtet	kr. 24,085,474: 02	21,380,614: 54	45,466,088: 56	11,172,435: 69
Utgifter för in-				
komsttiteln ... »	120,296: 97	95,379: 19	215,676: 16	65,013: 61
Behållen inkomst	kr. 23,965,177: 05	21,285,235: 35	45,250,412: 40	11,107,422: 08.

Enligt från riksräkenskapsverket sedermera lämnad uppgift har å inkomsttiteln under april 1927 i behållen inkomst influtit 4,547,597 kronor 97 öre.

Till komplettering av de uppgifter, som den ovan å sidan 16 intagna tabellen innehåller, må följande efter uppgifter från generalpoststyrelsen uppgjorda sammanställning angående de från styrelsen månad för månad till statskassan inlevererade stämpelmedlen under budgetåret 1925—1926 samt under juli—maj månader under budgetåret 1926—1927 här intagas:

M å n a d	Budgetåret 1925—1926		Budgetåret 1926—1927		
	Uppbörd per månad miljoner kronor	Uppbörd per kvartal miljoner kronor	Uppbörd per månad miljoner kronor	Uppbörd per kvartal miljoner kronor	Ökning (+) resp. minskning (-) från före- gående budgetår i %
Juli	2.81	9.08	3.37	10.65	+ 17.3
Augusti	4.35		4.56		
September	1.92		2.22		
Oktober	3.03	10.42	2.98	10.51	+ 0.9
November	4.89		4.64		
December	2.50		2.89		
Januari	4.27	11.14	3.49	10.73	— 3.7
Februari	4.37		4.22		
Mars	2.50		3.02		
April	4.40	12.32	4.53	—	—
Maj	5.04		5.92		
Juni	2.88		—		
Hela budgetåret	42.96	—	42.84	—	+ 5.3
Juli—Maj	40.08	—	—	—	—

Såsom av den ovan lämnade redogörelsen framgår, har riksdagen beslutat avslå den i proposition nr 56 föreslagna, ovan (sid. 19) omnämnda ned-sättningen av fondstämpelavgiften för aktier och därmed likställda fond-papper. På grund härav och då ovan (sid. 20) anförda siffror giva stöd åt en något högre beräkning av stämpelmedlen än den av Kungl. Maj:t föreslagna, har utskottet ansett sig kunna förorda, att inkomstiteln upptages till 49 miljoner kronor eller 1 miljon kronor högre än vad Kungl. Maj:t föreslagit.

Utskottet hemställer sålunda,

att stämpelmedlen måtte för budgetåret 1927—1928
beräknas till ..... kronor 49,000,000.

5:o.

Lastpenningarna.

Riksräkenskapsverket har anfört följande:

Riksräken-
s-kapsverket.

Lastpenningar, bevillning.

	Beräknad inkomst kronor	Behållen inkomst kronor	Överskott + Underskott — kronor
Budgetåret 1923/24	600,000	585,907	— 14,093
» 1924/25	600,000	735,004	+ 135,004
» 1925/26	600,000	649,694	+ 49,694
» 1926/27	700,000	—	—

Uppbörden å ifrågavarande titel har under månaderna juli—oktober 1926 utgjort 173,176 kronor mot 208,512 kronor under samma tid föregående år. Beträffande denna nedgång har generaltullstyrelsen i skrivelse den 30 näst-lidna november anfört, att styrelsen visserligen saknade material för att med tillförlitlighet kunna angiva orsaken härtill, men att det dock icke syntes styrelsen uteslutet, att den under ifrågavarande tid pågående kol-gruvestrejken i England kunde hava avsevärt inverkat i berörda hänse-ende. Beträffande uppbörden av lastpenningar under budgetåret 1927/28 uttalar styrelsen, med stöd av sannolikhetsberäkningar grundade på före-gående års uppbördsresultat, att densamma möjligen kan förväntas uppgå till omkring 650,000 kronor.

I riksstaten för innevarande budgetår är titeln upptagen med 700,000 kro-nor. Då de tillfälliga förhållanden, som sannolikt förorsakat nedgången i uppbörden under månaderna juli—oktober 1926, icke lära komma att på-verka inkomstiteln under budgetåret 1927/28, anser riksräkenskapsverket, att lastpenningarna för detta budgetår böra beräknas till samma belopp som i innevarande års riksstat eller till 700,000 kronor.

I statsverkspropositionens förslag till riksstat har förevarande inkomstitel upptagits med det av riksräkenskapsverket föreslagna beloppet, 700,000 kronor. Statsverka-
propositionen.

Prop. nr 46. I proposition den 14 januari 1927, nr 46, har Kungl. Maj:t föreslagit förlängd giltighet av den nu till utgången av juni månad 1927 gällande förordningen den 2 maj 1924 (nr 104) angående befrielse i vissa fall från erläggande av lastpenningar, i anledning varav riksdagen beslutat (bevillningsutskottets betänkande nr 5 och memorial nr 21), att nämnda förordning skall äga fortsatt tillämpning till och med den 30 juni 1929.

Utskottet. Från riksräkenskapsverket har utskottet erhållit uppgift, att lastpenningarna tillfört statsverket en behållen inkomst av 361,176 kronor 87 öre första halvåret 1926 och 255,522 kronor 63 öre andra halvåret 1926 eller sålunda 616,699 kronor 50 öre för hela året 1926 samt 203,200 kronor 99 öre första kvartalet 1927.

I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag får utskottet hemställa,

att lastpenningarna måtte för budgetåret 1927—1928
beräknas till ..... kronor 700,000.

6:o.

Automobilskattemedlen.

*Riksräken-
skapsverket.*

Riksräkenskapsverket har till en början lämnat följande sifferuppgifter:

	Beräknad inkomst kronor	Behållen inkomst kronor	Över- skott kronor
Budgetåret 1925/26	15,000,000	21,970,309	6,970,309
» 1926/27	19,000,000	—	—

Därefter har riksräkenskapsverket anfört:

»Ifrågavarande inkomsttitel, som uppfördes första gången i riksstaten för budgetåret 1925/26, motsvaras av två särskilda under sjätte huvudtiteln uppförda reservationsanslag (1926/27 VI B 11 och B 12). Väg- och vattenbyggnadsstyrelsen har i skrivelse till riksräkenskapsverket den 9 nästlidna november beräknat, att uppbörden å titeln kommer att uppgå till 23 miljoner kronor under budgetåret 1927/28.

Riksräkenskapsverket, som icke funnit något att erinra mot denna beräkning, har — — — uppfört automobilskattemedlen med nämnda belopp, 23,000,000 kronor.»

*Departements-
chefen.*

Departementschefen har anfört:

»*Automobilskattemedel* inflöto under budgetåret 1924—1925 med 18.9 miljoner kronor. För budgetåret 1925—1926 var skattetiteln ifråga uppförd

i riksstaten med 15 miljoner kronor, medan den verkliga behållningen uppgick till i det närmaste 22 miljoner kronor. I riksstaten för 1926—1927 äro automobilskattemedel beräknade till 19 miljoner kronor, och i sin inkomstberäkning för nästkommande budgetår föreslår riksräkenskapsverket i anslutning till en av väg- och vattenbyggnadsstyrelsen gjord kalkyl, att inkomstiteln skall upptagas till 23 miljoner kronor. Denna beräkning synes mig gjord med väl långt driven försiktighet. Med hänsyn till den kraftiga inkomstökning, vilken såsom en följd av automobilismens fortsatta utveckling inträtt under de gångna åren, anser jag efter samråd med chefen för kommunikationsdepartementet, att beräkningen kan höjas till 24 miljoner kronor, till vilket belopp då också det sammanlagda beloppet av de två med ifrågavarande inkomstitel korresponderande utgiftsanslagen under sjuätte huvudtiteln bör ökas.

Automobilskattemedlen utdelas för närvarande helt till de väghållnings-skyldiga såsom bidrag till förbättring och underhåll av för automobiltrafiken viktiga vägar, gator och broar. Såsom jag i det föregående antytt, torde automobiltrafiken för framtiden också bära i skäligen omfattning deltaga i statens utgifter för vägväsendet. Bidraget synes lämpligen bära bestämmas till högst viss kvotdel av de inflytande skattemedlen, varvid förutsättes, att skatteintäkten genom ändrade skattesatser i motsvarande grad ökas. En inom finansdepartementet igångsatt utredning i ämnet är ännu icke slutförd. Jag utgår emellertid tillsvidare ifrån att denna omläggning skall medföra en ökning i automobilskattemedlens avkastning med 4 miljoner kronor.

I enlighet med vad jag sålunda anfört har jag i budgetförslaget uppfört förevarande inkomstitel med 28 miljoner kronor.»

Med sistnämnda belopp, 28,000,000 kronor, har sålunda automobilskattemedlen upptagits i statsverkspropositionens förslag till riksstat.

Statsverkspropositionen.

I proposition den 24 februari 1927, nr 173, har Kungl. Maj:t bland annat framlagt förslag till vissa ändringar av nu gällande författningar angående beskattning av automobiltrafiken, innebärande höjningar av skattesatserna å automobiler, automobilgummiringar och bensin. Genom de sålunda föreslagna höjningarna har beräknats under budgetåret 1927—1928 inflyta 4,250,000 kronor. Sedermera har riksdagen, med bifall till bevillningsutskottets därom i betänkande nr 55 gjorda hemställan, antagit de med propositionen framlagda författningsförslagen med vissa av utskottet föreslagna ändringar ävensom en av utskottet föreslagna förordning om tillfällig skatt å bensin och automobilgummiringar, som finnas i riket den 4 juni 1927.

De sålunda av riksdagen beslutade ändringarna i beskattningen av automobiltrafiken innebära i huvudsak, att skatt å automobiler, som nu utgår med 8 kronor för varje påbörjat hundratal av automobilens skattevikt, skall utgå med 10 kronor för varje påbörjat hundratal av automobilens tjänstevikt, minskad med ett skattefritt viktavdrag å 400 kilogram, dock minst

Prop. nr 173.

med 75 kronor, *att* skatt för motorecykel utan bivagn skall, då cykelns tjänstevikt icke överstiger 75 kilogram, utgå med 10 kronor, *att* skattesatsen å automobilgummiringar skall höjas från 1 krona 50 öre till 2 kronor för kilogram *samt att* skattesatsen å bensin skall ökas från 5 till 6 öre för liter. Ändringarna i förordningarna angående särskild skatt å automobilgummiringar och särskild skatt å bensin och motorsprit träda i kraft denna dag, den 4 juni 1927.

I propositionen nr 173 har Kungl. Maj:t jämväl föreslagit riksdagen att, med ändring av Kungl. Maj:ts i statsverkspropositionen framlagda förslag angående upptagande i riksstaten för budgetåret 1927—1928 av inkomstiteln automobilskattemedel, i nämnda riksstat uppföra samma inkomstitel med 28,250,000 kronor.

Utskottet.

Bevillningsutskottet har från riksräkenskapsverket inhämtat, att förevarande inkomstitel för år 1926 och första kvartalet 1927 utvisar följande ställning:

	1:a halvåret 1926	2:a halvåret 1926	1926, hela året	1:a kvartalet 1927
Influtet	kr. 13,839,165: 09	8,495,437: 75	22,334,602: 84	10,088,652: 25
Utgifter för in-				
komstiteln ... »	275,223: 30	210,152: 98	485,376: 28	84,594: 41
Behållen inkomst	kr. 13,563,941: 79	8,285,284: 77	21,849,226: 56	10,004,057: 84.

Enligt från riksräkenskapsverket sedermera lämnad uppgift har å inkomstiteln under april månad 1927 i behållen inkomst influtit 1,791,584 kronor 91 öre.

Genom de av riksdagen beslutade höjningarna av automobilbeskattningen kan beräknas under budgetåret 1927—1928 inflyta enahanda belopp som det i propositionen nr 173 beräknade eller 4,250,000 kronor.

Utskottet får fördenskull och då departementschefens beräkningar i övrigt icke givit anledning till erinran hemställa,

att automobilskattemedlen måtte för budgetåret 1927—1928 beräknas till ..... kronor 28,250,000.

7:o.

Tullmedlen.

Riksräkenskapsverket har anført följande:

Riksräken-
skapsverket.

»Tullmedel, bevilling.

	Beräknad inkomst kronor	Behållen inkomst kronor	Överskott + Underskott — kronor
Budgetåret 1923/24	117,000,000	149,320,831	+ 32,320,831
» 1924/25	123,500,000	140,122,573	+ 16,622,573
» 1925/26	133,000,000	124,629,750	— 8,370,250
» 1926/27	128,000,000	—	—

I skrivelse till riksräkenskapsverket har generaltullstyrelsen under åbe-ropande av en skrivelsen bilagd promemoria upprättad å styrelsens sta-tistiska avdelning, uttalat, att beloppet av de tullmedel, som må bliva debi-terade under budgetåret 1927/28, kunna uppskattas till högst 132 miljoner kronor. Det belopp, som under samma budgetår kan antagas komma att av tullmedel högst restitueras, har styrelsen ansett kunna uppgå till 4 miljoner kronor, varav 1 miljon kronor i anledning av förordningen den 26 juli 1926 (nr 382) angående utförselbevis för råg och vete.

I den överlämnade promemorian anföres, att växlingarna i uppbördens storlek i första rummet äro beroende på storleken av tulluppbörden för kaffe, spannmål och socker, varemot summan av uppbörden för varor un-der övriga taxerubriker är jämförelsevis konstant.

Importen av kaffe har enligt promemorian nedgått från 43.3 miljoner kilo-gram år 1924 till 36.5 miljoner kilogram år 1925. För budgetåret 1927/28 har importen av detta varuslag ansetts icke böra beräknas till mer än cirka 35 miljoner kilogram, vilket efter en tullsats av 40 öre per kilogram gör cirka 14 miljoner kronor.

Införseln av omalen spannmål uppgick år 1913 till 295.5 miljoner kilo-gram och år 1925 till 306.3 miljoner kilogram. Därest importen för budgetåret 1927/28 antages komma att uppgå till det ungefärliga medeltalet av dessa två års import, d. v. s. cirka 300 miljoner kilogram, skulle tullinkomsten för denna rubrik uppgå till 11.1 miljoner kronor.

Sockerimportens storlek under budgetåret 1927/28 angives i promemorian komma att bestämmas av den inhemska sockerbetsodlingens omfattning under år 1927. Därest importen av raffinerat socker komme att uppgå till ungefär samma kvantitet som år 1925, d. v. s. cirka 35 miljoner kilogram, skulle med en beräknad årlig konsumtion av 185 miljoner kilogram cirka 150 miljoner kilogram raffinerat socker återstå att tillverka av de in-hemska raffinaderierna. För denna kvantitet raffinerat socker anses er-fordras 166 miljoner kilogram råsocker. Skulle även under år 1927 liksom under år 1926 omkring en tiondel av råsockerbehovet fyllas genom inhems-kodling, komme importbehovet att uppgå till cirka 150 miljoner kilogram rå-

socker. Tulluppbörden för socker skulle härvid uppgå till sammanlagt 14 miljoner kronor, varav 3.5 miljoner kronor för raffinerat socker och återstoden för råsocker.

Tulluppbörden för övriga varor uppgick år 1924 till 100.3 miljoner kronor och år 1925 till 96.6 miljoner kronor. Skillnaden 3.7 miljoner kronor förklaras i promemorian till större delen eller cirka 2.5 miljoner kronor, hava förorsakats av de i samband med den spanska handelstraktaten verkställda sänkningarna av vissa tullsatser. För år 1927/28 antagas dessa taxändringar komma att förorsaka en ytterligare minskning av uppbörden i jämförelse med år 1925 med 2 å 2.5 miljoner kronor. De av den tyska traktaten förorsakade ändringarna i tulltaxan beräknas komma att medföra en inkomstminskning av cirka 1 miljon kronor. Uppbörden för de icke särskilt nämnda varorna antages fördenskull icke kunna komma att uppgå till mer än högst cirka 93 miljoner kronor.

Hela tulluppbörden för budgetåret 1927/28 beräknas enligt promemorian under ovan angivna förutsättningar till högst cirka 132 miljoner kronor, oavsett restitutioner.

Enligt från generaltullstyrelsen meddelade uppgifter har den debiterade tulluppbörden under nedanstående månader uppgått till följande belopp.

	Budgetåret 1924/25 kronor	Budgetåret 1925/26 kronor	Budgetåret 1926/27 kronor
Juli	12,262,309	9,781,410	12,235,242
Augusti	11,633,382	10,957,980	11,410,681
September	13,702,441	12,030,479	12,654,630
Oktober	13,238,390	11,956,532	11,867,371
November	13,231,727	12,084,146	14,561,359
December	13,850,018	11,359,702	—
Januari	9,754,950	8,851,382	—
Februari	10,885,572	9,276,797	—
Mars	12,016,786	11,786,998	—
April	11,786,618	10,753,941	—
Maj	10,963,127	10,243,131	—
Juni	9,615,451	9,311,533	—
Summa	142,440,771	128,394,031	—

Såsom av förestående sammanställning framgår hava de debiterade tullmedlen för juli—november månader 1926 ökats med 5,918,735 kronor i jämförelse med uppbörden under samma tid näst föregående år. Av nämnda belopp hänföra sig ej mindre än 1.53 miljoner kronor till ökad import av kaffe under juli månad, beroende på att importörerna till sagda månad uppskjutit införseln av stora kaffepartier för att därigenom kunna utnyttja den sänkta tullen. Det är givetvis icke möjligt att förutsäga, huruvida även återstående månader av innevarande budgetår skola visa ökning av tulluppbörden, men det synes dock riksräkenskapsverket sannolikt att så blir förhållandet.

Detta sammanhänger bland annat med att — enligt upplysningar som

riksräkenskapsverket under hand erhållit från Svenska sockerfabriksaktiebolaget — sockerimporten under innevarande budgetår torde komma att stiga betydligt utöver vad som antagits vid bestämmandet av tullmedelstiteln för budgetåret. Detta förhållande utövar visserligen en fördelaktig inverkan på den löpande statsregleringen, men har ett ännu starkare inflytande i motsatt riktning på den budget, som det nu gäller att upprätta.

På grund av såväl den stora råsockerimporten innevarande budgetår som de numera träffade överenskommelserna angående sockerbetsodling nästkommande år läser under budgetåret 1927/28 endast obetydlig införsel av råsocker komma att äga rum. Även om för en del av råsockerimporten före den 1 juli 1927 tullen kommer att erläggas först efter sagda dag, torde det i förberörda promemoria beräknade tullbeloppet för råsocker 10.5 miljoner kronor böra, jämlikt inhämtade upplysningar, sänkas med omkring 6 miljoner kronor. Även beträffande raffinerat socker läser det vara nödvändigt räkna med väsentligt minskad importkvantitet och en nedgång i tulluppbörden för sistnämnda slag av socker med omkring 2 miljoner kronor gentemot vad i promemorian beräknats.

Nu berörda sänkningar av tullmedelsberäkningen torde i viss mån uppvägas av den ökning av tulluppbörden på andra taxerubriker, vilken bör bli en följd av den allmänna konjunkturförbättring, från vilken riksräkenskapsverket vid inkomstberäkningen utgått. Medan generaltullstyrelsen för den i meromnämnda promemoria berörda, men ej på särskilda rubriker uppdelade importen räknat med samma införsel som under 1925, bör med riksräkenskapsverkets utgångspunkt det ej vara oberättigat att i fråga om den på sagda import belöpande tulluppbörden räkna med en stegring av åtminstone 4 miljoner kronor. Det vill även synas, som skulle den importkvantitet spannmål, varmed räknats i promemorian, vara väl låg — närmast anslutande sig till siffrorna för år 1913. Riksräkenskapsverket kan dock givetvis icke anföra några belägg för sannolikheten av en högre import, då under de senaste åren såväl den inhemska skörden som spannmålsinförseln företett stora växlingar. Under sådana förhållanden har riksräkenskapsverket ej ansett sig kunna beräkna större behållning av spannmålstullarna än som i promemorian angivits.

Med iakttagande av nu förordade ändringar i generaltullstyrelsens beräkningar skulle den sammanlagda debiterade tullinkomsten för budgetåret 1927/28 bli 128 miljoner kronor. Häriifrån avgå emellertid restitutioner, vilka torde böra uppskattas till det av styrelsen angivna beloppet 4 miljoner kronor.

Riksräkenskapsverket föreslår sålunda, att tullmedlen beräknas till 124,000,000 kronor.»

Departementschefen har anfört:

»Tullmedel äro i årets riksstat upptagna till 128 miljoner kronor. För nästkommande budgetår har generaltullstyrelsen räknat med en tulluppbörd

Departements-
chefen.

av samma storlek, medan riksräkenskapsverket stannat vid allenast 124 miljoner kronor. Orsaken till denna olikhet i uppskattning är väsentligen, att riksräkenskapsverket, som visserligen, med hänsyn till de förbättrade konjunkturutsikterna inom näringslivet, utgått från i allmänhet stegrade tullinkomster av 4 miljoner kronor, dock i anledning av den inhemska sockerbetsodlingens återupptagande beräknat, att sockertullen skall inflyta med endast 6 miljoner kronor i stället för 14 miljoner kronor, såsom av generaltullstyrelsen förutsatts.

I huvudsak på de av riksräkenskapsverket anförda skäl har jag icke ansett tillrådligt att för budgetåret 1927—1928 beräkna avkastningen av ifrågasvarande inkomstitel till högre belopp än vad av nämnda ämbetsverk föreslagits. Tullmedlen hava alltså i riksstatsförslaget upptagits med 124 miljoner kronor.»

Statsverkspropositionen. Inkomstiteln tullmedel har följaktligen i statsverkspropositionen upptagits till 124,000,000 kronor.

*P. M., upp-
rättad inom
generaltull-
styrelsen.*

Från finansdepartementet har utskottet mottagit följande inom generaltullstyrelsen upprättade promemoria, dagtecknad den 5 maj 1927, innehållande förnyad beräkning av inkomsterna av tullmedel för budgetåret 1927—1928.

»Vid beräkandet av tulluppbördens storlek har hänsyn ansetts böra i främsta rummet tagas till införseln av varuslagen kaffe, omalen spannmål och socker.

Den myckenhet kaffe, obränt, som införts under kalenderåren 1923—1926, har utgjort

år 1923	.....	42.1	miljoner kilogram;
» 1924	.....	43.3	» » ;
» 1925	.....	36.5	» » ;
» 1926	.....	41.7	» » .

Medeltalet härav uppgår till 40.9 miljoner kilogram, motsvarande med nu gällande tullsats en tullinkomst av 16.4 miljoner kronor. Då under tre av de angivna åren, därav det senast till ändagångna, 1926, införselkvantiteten icke oväsentligt överstigit nämnda medeltal och särskild anledning ej föreligger till antagande, att införseln av kaffe skall under budgetåret 1927—1928 komma att visa nedgång, torde för sistnämnda år kunna räknas med en tullinkomst för kaffe av ..... 16.5 miljoner kronor.

» Införseln av omalen spannmål utgjorde

år 1923	.....	351.2	miljoner kilogram;
» 1924	.....	414.2	» » ;
» 1925	.....	306.3	» » ;
» 1926	.....	208.6	» » .

Medeltalet för nämnda år utgör således 320 miljoner kilogram. Import-siffran för år 1926 torde kunna förutsättas icke hava i någon mera avsevärd mån påverkats av tillkomsten av utförselbevis, enär den stegring i

importen, som blivit en följd av den genom utförselbevisen framkallade exporten, sannolikt icke inträtt förrän efter årets utgång. Under förutsättning av en normal skörd under år 1927 torde importkvantiteten av spannmål under budgetåret 1927—1928 kunna, fränsett utförselbevisens stegrande inverkan å importen, uppskattas till förenämnda medeltalsiffra, 320 miljoner kilogram. Huru stor importstegringen till följd av förekomsten av utförselbevis kan bli under budgetåret 1927—1928 är givetvis icke möjligt att med visshet förutsäga. Utförselbevis hava emellertid under tiden juli 1926—mars 1927 blivit utnyttjade till ett belopp av omkring 3 miljoner kronor, vilket belopp sannolikt kommer att för hela budgetåret 1926—1927 stiga till omkring 3.3 miljoner kronor. Även om det förutsättes, att utförselbevisen komma till användning i ungefär samma omfattning under budgetåret 1927—1928 som under budgetåret 1926—1927, kan dock en kvantitet spannmål, motsvarande hela nämnda årssumma för utförselbevisen, eller omkring 90 miljoner kilogram, icke anses utgöra den stegring i importen, som föranledes av utförselbevisen. Det får nämligen icke bortses från att den myckenhet inhemsk spannmål, som utföres mot utförselbevis, ofta är av mindre dryg kvalitet än den, som därefter införes, och att således för fyllandet av det inhemska behov, som skall tillgodoses i anledning av utförseln, en ringare kvantitet av den bättre utländska varan behöver införas än den inhemska kvantitet, som utförts. Ej heller får den omständigheten lämnas obeaktad, att en del av de utförda kvantiteterna spannmål icke skulle, därest rätten till erhållande av utförselbevis saknats, hava använts inom landet till människoföda och att följaktligen en mot denna del svarande kvantitet spannmål icke kan beräknas ingå i importen. Om man med beaktande av anförda omständigheter antager, att stegringen i spannmålsimporten uppgår till ungefär två tredjedelar av den kvantitet, som utförts mot utförselbevis, eller till 60 miljoner kilogram, skulle den totala spannmålsimporten under budgetåret 1927—1928 kunna beräknas till 380 miljoner kilogram, varemot svarar en tullinkomst av ..... 14 miljoner kronor.

Beträffande införseln av oraffinerat socker torde, sedan numera överenskommelse träffats om upptagande i normal omfattning av den inhemska sockerbetsodlingen, enligt från vederbörligt håll införskaffade upplysningar denna införsel kunna under budgetåret 1927—1928 väntas bli 20 miljoner kilogram till tulltaxerubriken 160 hänförligt socker, motsvarande en tullinkomst av ..... 1.4 miljoner kronor.

Införseln av raffinerat socker har under år 1926 omfattat en kvantitet av 14.7 miljoner kilogram mot 37.9 miljoner kilogram under år 1924 och 35.6 miljoner kilogram under år 1925. Under år 1923 har emellertid införseln uppgått till endast 2 miljoner kilogram. Försiktigheten torde bjuda att för budgetåret 1927—1928 icke räkna med större importkvantitet än 1926 års, eller 14.7 miljoner kilogram, varemot svarar en tullinkomst av ..... 1.5 miljoner kronor.

Tullinkomsterna för övriga varugrupper utgjorde

år 1923	99.2 miljoner kronor:		
» 1924	100.3	»	» :
» 1925	96.6	»	» :
» 1926	101.8	»	» .

Medeltalet härav uppgår till 99.5 miljoner kronor. Ifrågavarande tullinkomster torde med hänsyn härtill kunna för budgetåret 1927—1928 uppskattas till ..... 100 miljoner kronor.

Enligt ovan angivna grunder skulle således tullinkomsterna för budgetåret 1927—1928 kunna beräknas till följande bruttobelopp, nämligen:

för kaffe, obränt	16.5	miljoner	kronor;
» spannmål, omalen	14.0	»	» ;
» socker, oraffinerat	1.4	»	» ;
» » raffinerat	1.5	»	» ;
» övriga varuslag	100.0	»	» ;

eller sammanlagt till 133.4 miljoner kronor.

Restitutionerna av tullmedel hava under tiden juli 1926—mars 1927 belöpt sig till

för utförselbevis:

kontant inlösta	0.95	miljoner	kronor;
använda såsom likvid	2.01	»	» ;
övriga	2.31	»	» ;

eller sammanlagt 5.27 miljoner kronor.

För hela budgetåret 1926—1927 torde de kunna väntas stiga till omkring 7 miljoner kronor, därav såsom ovan nämnts restitutioner för utförselbevis 3.3 miljoner kronor.

Upptagas ifrågavarande restitutioner för budgetåret 1927—1928 till samma belopp, som sålunda beräknats för budgetåret 1926—1927, och minskas alltså de beräknade bruttotullinkomsterna ..... 133.4 miljoner kronor;
med restitutionerna ..... 7.0 » » ,
skulle följaktligen ..... 126.4 miljoner kronor

utgöra de nettoinkomster av tullmedel, som kunna väntas inflyta under budgetåret 1927—1928.»

Utskottet.

Enligt utskottet från riksräkenskapsverket tillhandakomna uppgifter utvisar ifrågavarande inkomsttitel för år 1926 och första kvartalet 1927 följande ställning:

	1:a halvåret 1926	2:a halvåret 1926	1926, hela året	1:a kvart. 1927
Influtet	kr. 60,833,658: 92	74,423,183: 92	135,256,842: 84	33,054,229: 22
Utgifter för inkomsttiteln ... »	2,414,535: 63	3,381,382: 21	5,795,917: 84	1,892,375: 05
Behållen inkomst	kr. 58,419,123: 29	71,041,801: 71	129,460,925: —	31,161,854: 17.

Till komplettering av de uppgifter, som den ovan å sid. 26 intagna tabellen innehåller, har utskottet från generaltullstyrelsens kameralbyrå inhämtat, att den debiterade tulluppbörden under nedanstående månader uppgått till följande belopp:

December 1926	14,395,774	kronor
Januari 1927	9,503,055	»
Februari 1927	10,411,927	»
Mars 1927	12,755,089	»
April 1927	12,383,233	»

De av innevarande års riksdag beslutade tullförändringarna, nämligen beträffande korinter (betänkande nr 4), ämnen för skoläster (betänkande nr 8 och memorial nr 11), bandjárn, överdraget med bly (betänkande nr 9), lödpasta och lödpulver (betänkande nr 13), kärl och behållare av järnplåt med invändig beklädnad av aluminium (betänkande nr 14), förädlade träd av äpple, päron, plommon och körsbär (betänkande nr 18 och memorial nr 24), jordgubbar, vissa slag av pälsverk och pärlor, glykol, kresolfosforsyra, litiumföreningar och konstgjord svavelarsenik (betänkande nr 32), elektriska centrallställverk och delar därtill m. m. (betänkande nr 34) samt delar och tillbehör till automobiler (betänkande nr 40), torde tillsammans medföra en minskning i tullinkomsterna, som kan överstiga $\frac{1}{2}$ miljon kronor men som med största sannolikhet icke kommer att uppgå till 1 miljon kronor. Vid beräkningen av inkomsttiteln torde hänsyn icke behöva tagas till de av innevarande riksdag beslutade ändringarna i förordningen angående utförselbevis för råg och vete (betänkande nr 28), förordningen den 13 december 1912 angående tullrestitution i vissa fall vid återutförsel av utländsk vara (betänkande nr 29) och tulltaxeförordningen (betänkandena nr 30 och 31).

Med stöd av ovan intagna, inom generaltullstyrelsen upprättade promemoria ävensom av de utskottet tillhandakomna sifferuppgifterna har utskottet ansett sig kunna, oaktat den minskning i tullinkomsterna som, på sätt ovan nämnts, måste beräknas följa av vissa av riksdagen beslutade tullförändringar, höja den av Kungl. Maj:t föreslagna beräkningen av ifrågavarande inkomsttitel med 2 miljoner kronor eller till 126 miljoner kronor.

Utskottet hemställer sålunda,

att tullmedlen måtte för budgetåret 1927—1928 beräknas till ..... kronor 126,000,000.

S:o.

Sockerskatten.

Rörande denna inkomsttitel har riksräkenskapsverket anført följande:

»**Sockerskatt**, bevillning.

Riksrä-
skapsverket.

	Beräknad inkomst kronor	Behållen inkomst kronor	Över- skott kronor
Budgetåret 1923/24	26,000,000	28,266,992	2,266,992
» 1924/25	25,000,000	29,768,558	4,768,558
» 1925/26	25,400,000	25,660,763	260,763
» 1926/27	15,500,000	—	—

Minskningen i avseende å den för budgetåret 1925/26 redovisade ävensom den för budgetåret 1926/27 beräknade inkomsten sammanhänger med de av nästlidet och innevarande års riksdagar¹ beslutade sänkningarna av sockerskatten med respektive 2 och 6 öre för kilogram.

¹ 1925 och 1926 års riksdagar.

I skrivelse till riksräkenskapsverket den 12 november 1926 har generaltullstyrelsen beräknat, att den genom tullverket debiterade sockerskatten skulle komma att uppgå till 15 miljoner kronor för budgetåret 1927/28. Styrelsen har emellertid framhållit, att i importmängden av oraffinerat socker kan till följd av årets minskade betodling komma att till väsentlig del ingå sådant socker, som skattefritt överföres till sockerfabriker eller allmänna sockernederlag här i landet, och att det sålunda finge räknas med, att den uppgivna skattesumman kunde komma att visa sig vara för hög.

I en till riksräkenskapsverket från kontrollstyrelsen överlämnad promemoria anföres, att konsumtionen av socker under senare år varit föremål för en fortgående stegring. Uttryckt i råsockervärde, utgjorde sagda konsumtion år 1912 150 miljoner kilogram och uppgick år 1922 till 185 miljoner kilogram för att åren 1923, 1924 och 1925 ytterligare stiga till respektive 199, 203 och 224 miljoner kilogram. Den successiva stegringen i sockerkonsumtionen hade pläгат uppskattas till omkring 4 procent för år. I nu förevarande sammanhang syntes man emellertid icke böra sträcka sig längre än att för budgetåret 1927/28 räkna med en sockerkonsumtion av omkring 235,000 ton eller, efter avdrag för skattefri sirap, omkring 225,000 ton beskattningsbart socker, uttryckt i råsockervärde. Denna kvantitet motsvarade 202,500 ton raffinerat socker. Med en oförändrad skattesats av 8 öre för kilogram skulle härå belöpa ett belopp av 16.2 miljoner kronor i sockerskatt. För budgetåret 1927/28 syntes i enlighet härmed sockerskatten böra upptagas till 16 miljoner kronor.

Riksräkenskapsverket har ingen annan ändring att föreslå i den sålunda gjorda beräkningen än att titeln synes böra — utan särskild jämkning nedåt — upptagas till 16,200,000 kronor.»

*Statsverks-
propositionen.*

Med enahanda belopp, 16,200,000 kronor, är inkomstiteln upptagen i statsverkspropositionens förslag till riksstat.

Utskottet.

Enligt vad utskottet från riksräkenskapsverket inhämtat, utvisar ifrågasvarande inkomstitel för år 1926 och första kvartalet år 1927 följande ställning:

	1:a halvåret 1926	2:a halvåret 1926	1926, hela året	1:a kvart. 1927
Influtet.....	kr.11,441,721: 69	10,881,084: 40	22,322,806: 09	3,771,086: 93
Utgifter för inkomstiteln .... »	2,639: 14	665: 89	3,305: 03	297: 84
Behållen inkomst	kr.11,439,082: 55	10,880,418: 51	22,319,501: 06	3,770,789: 09.

Jämlikt från nämnda ämbetsverk sedermera lämnad uppgift har å inkomstiteln under april 1927 i behållen inkomst influtit 836,558 kronor 27 öre.

I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag får utskottet hemställa,

att sockerskatten måtte för budgetåret 1927—1928 beräknas till ..... kronor 16,200,000.

9:o.

Tobaksskatt.

Riksräkenskapsverket har anført följande:

»**Tobaksskatt**, bevilling. De beräknade och behållna inkomsterna å denna titel hava utgjort:

Riksräken-
skapsverket.

	Beräknad inkomst kronor	Behållen inkomst kronor	Över- skott kronor
Budgetåret 1923/24	32,000,000	32,151,790	151,790
» 1924/25	50,000,000	51,068,383	1,068,383
» 1925/26	50,000,000	52,073,739	2,073,739
» 1926/27	55,000,000	—	—

Den starka stegringen av tobaksskatten mellan budgetåren 1923/24 och 1924/25 samt den beräknade ytterligare höjningen av titelns avkastning från nästlidet till nu löpande budgetår hava föranletts av ändrade grunder för skatten.

I skrivelse till riksräkenskapsverket den 12 nästlidna november har aktiebolaget Svenska tobaksmonopolet beräknat uppbörden å förevarande inkomsttitel för budgetåret 1927/28 till samma belopp som det upptagits med i riksstaten för innevarande år.

Riksräkenskapsverket har — — — uppfört tobaksskatten med det sålunda föreslagna beloppet 55,000,000 kronor.»

I fråga om tobaksskatten har departementschefen redogjort för riksräkenskapsverkets beräkning samt anført, bland annat, följande:

Departements-
chefen.

»Med stöd av tidigare årsresultat och efter att hava rådfört mig med ledningen för aktiebolaget svenska tobaksmonopolet anser jag mig kunna förut-sätta, att, under antagande att nuvarande skattesatser bibehölles, ett belopp av 57 miljoner kronor skulle inflyta i tobaksskatt under budgetåret 1927—1928.

På sätt jag förut i dag angivit, har emellertid vid finansplanens upp-görande räknats med att genom ökning av beskattningen i fråga om vissa tobaksvaror ett ytterligare tillskott av 4 miljoner kronor skulle erhållas i uppbörd å förevarande inkomsttitel. Frågan om de jämkningar i skatte-satserna, som härav böra föranledas, är för närvarande föremål för utred-ning inom finansdepartementet, och anhåller jag att vid senare tillfälle få återkomma därtill».

Statsverkspropositionen. I enlighet med vad departementschefen sålunda anfört har inkomstitteln tobaksskatt i statsverkspropositionen upptagits till 61,000,000 kronor.

Prop. nr 187 Det förslag till jämkning av vissa i tobaksbeskattningen ingående skattesatser, som chefen för finansdepartementet sålunda förebådat, har Kungl. Maj:t med en den 22 februari 1927 dagtecknad proposition, nr 187, framlagt.

Förslaget innebar höjning av dels värdeskatten för cigarreigarretter av inhemsk tillverkning, dels värdeskatten för cigarretter av inhemsk tillverkning, dels styckeskatten för importerade cigarretter samt dels myckenhets-skatten å röktabak och snus av inhemsk tillverkning. Dessutom avsåg förslaget en mindre betydande sänkning av värdeskatten å importerade cigarrer.

De av Kungl. Maj:t föreslagna förändringarna i skattesatserna beräknades föranleda en inkomstökning av 4,221,490 kronor.

Riksdagen har numera fattat beslut i anledning av propositionen nr 187 därvid riksdagen, i enlighet med förslag av bevillningsutskottet i dess betänkande nr 39, dels lämnat utan bifall vad Kungl. Maj:t föreslagit i fråga om sänkt beskattning av importerade cigarrer, dels ock bifallit samtliga i propositionen föreslagna skattehöjningar.

Utskottet. Beträffande nettoinkomsten å tobaksskatten har utskottet från riksräkenskapsverket inhämtat följande uppgifter:

	1:a halvåret 1926	2:a halvåret 1926	1926, hela året	1:a kvart. 1927
Tobaksskatt ... kr.	29,460,928: 72	28,823,535: 14	58,284,463: 86	13,521,243: 40
»	»	»	»	April 1927
»	»	»	»	4,851,478: 31

Bevillningsutskottet, som icke haft något att erinra mot de av departementschefen i motiveringen till propositionen nr 187 gjorda beräkningarna av tobaksskattens avkastning, hemställer, i enlighet med Kungl. Maj:ts förslag

att tobaksskatten måtte för budgetåret 1927—1928 beräknas till ..... kronor 61,000,000.

10:o.

Brännvinstillverkningsskatt.

Riksräkenskapsverket har anfört följande:

*Riksräken-
skapsverket.*

»Brännvinstillverkningsskatt, bevilning.

	Beräknad inkomst kronor	Behållen inkomst kronor	Över- skott kronor
Budgetåret 1923/24	13,000,000	14,461,211	1,461,211
» 1924/25	14,000,000	15,076,320	1,076,320
» 1925/26	14,500,000	15,656,496	1,156,496
» 1926/27	17,000,000	—	—

I en från kontrollstyrelsen erhållen promemoria framhålls beträffande denna skattetitel, att anledningen till att skatten i riksstaten för innevarande budgetår är upptagen till 17 miljoner kronor sammanhänger med, att en förskjutning i erläggandet av denna skatt inträder under budgetåret till följd av den omläggning av skattens upptagande, som vidtagits genom förordningen den 11 juni 1926 (nr 207) angående tillverkning och beskattning av brännvin, vilken trätt i kraft den 1 oktober 1926. Någon motsvarande tillfällig ökning, vilken uppskattats till omkring 2 miljoner kronor, anses icke vara att räkna med för budgetåret 1927/28. Då vidare några sådana förhållanden, som kunna föranleda väsentligare ändring i storleken av aktiebolaget Vin- och spritcentralens inköp av inom landet tillverkat brännvin, icke väntas inträda, uttalas att brännvinstillverkningsskatten för budgetåret 1927/28 bör beräknas till 15.5 miljoner kronor.

Riksräkenskapsverket har i enlighet härmed upptagit skatten med 15,500,000 kronor.»

I fråga om brännvinstillverkningsskatten har departementschefen, under erinran om att riksräkenskapsverket beräknat att nämnda skatt komme att budgetåret 1927—1928 inbringa 15.5 miljoner kronor, anfört följande:

*Departements-
chefen.*

»Det torde emellertid kunna ifrågasättas, om icke detta belopp bör kunna något höjas. Den inflytande brännvinstillverkningsskatten är helt beroende av aktiebolaget Vin- och spritcentralens inköp av brännvin, som tillverkas inom landet. Med utgångspunkt från storleken av de kvantiteter brännvin, beräknade till 28.5 miljoner liter, som enligt tillgängliga uppgifter komma att upphandlas för tillverkningsåret 1926—1927, torde kunna antagas, att tillverkningsskatten för budgetåret 1927—1928 kommer att uppgå till omkring 18.5 miljoner kronor. Härifrån böra avgå utgifter för restitutioner, vilka för budgetåret 1925—1926 uppgingo till 2.2 miljoner kronor. För budgetåret 1927—1928 torde beloppet av utgifter för restitutioner böra angivas till

2.5 miljoner kronor, varigenom den behållna brännvinstillverkningsskatten för nämnda budgetår skulle komma att uppgå till 16 miljoner kronor.

Med stöd av denna beräkning har ifrågavarande inkomsttitel i budgetförslaget upptagits med 16 miljoner kronor.»

*Statsverks-
propositionen.*

Med sistnämnda belopp, 16,000,000 kronor, har sålunda brännvinstillverkningsskatten upptagits i statsverkspropositionens förslag till riksstat.

Utskottet.

Beträffande brännvinstillverkningsskatten för år 1926 och första kvartalet 1927 har utskottet från riksräkenskapsverket inhämtat följande uppgifter:

	1:a halvåret 1926	2:a halvåret 1926	1926, hela året	1:a kvart. 1927
Influtet	kr. 6,562,350: 42	9,000,498: 93	15,562,849: 35	4,336,097: 88
Utgifter för inkomsttiteln .... »	1,174,010: 35	1,134,440: 39	2,308,450: 74	630,487: 82
Behållen inkomst kr.	5,388,340: 07	7,866,058: 54	13,254,398: 61	3,705,610: 06.

I likhet med vad Kungl. Maj:t föreslagit får utskottet hemställa,

att brännvinstillverkningsskatten måtte för budgetåret 1927—1928 beräknas till ..... kronor 16,000,000.

11:o.

Rusdrycksförsäljningsmedel.

*Riksräken-
skapsverket.*

Riksräkenskapsverket har rörande beräkningen av denna inkomsttitel till en början anfört följande:

»Rusdrycksförsäljningsmedel, bevillning. Å denna titel, som hittills varit avsedd att upptaga endast detaljhandelsbolagens vinst vid försäljning av rusdrycker, hava de beräknade och redovisade inkomsterna utgjort:

	Beräknat belopp kronor	Behållen inkomst kronor	Överskott + Underskott — kronor
Budgetåret 1923/24.....	18,000,000	14,501,517	— 3,498,483
» 1924/25.....	15,000,000	17,343,578	+ 2,343,578
» 1925/26.....	14,000,000	17,567,647	+ 3,567,647
» 1926/27.....	16,000,000	—	—

Kontrollstyrelsen har i skrivelse till finansdepartementet den 28 september 1926 beräknat, att den behållna inkomsten å titeln för budgetåret 1927/28 kommer att uppgå till 17 miljoner kronor. I en till grund för denna beräkning liggande promemoria anföres bland annat, att rusdrycks-

bolagens vinstmedel för innevarande budgetår av tillgängliga statistiska uppgifter att döma torde komma att med någon miljon kronor överstiga det i riksstaten för budgetåret upptagna beloppet. I flertalet hänseenden, där jämförelse kunnat anställas mellan det ekonomiska resultatet av systembolagens verksamhet under första halvåret 1926 och samma resultat under första halvåret 1925, hade siffrorna år 1926 visat sig nära sammanfalla med eller något överstiga 1925 års siffror. Den totala nettovinsten komme sannolikt att stanna vid ungefär oförändrat belopp. Då emellertid i 1926 års bokslut en något större andel av sagda nettovinst torde behöva reserveras för gäldande av utskylder än i närmast föregående års bokslut, komme överskottet till statsverket att något nedgå (till omkring 17 miljoner kronor mot 17.7 miljoner kronor föregående år). Enär, såvitt kunde bedömas, under nästkommande försäljningsår, eller år 1927, sådana förhållanden icke kunde väntas komma att inträffa, att systembolagens ekonomiska avkastning i väsentligare grad skulle därav påverkas, uttalas i promemorian att rusdrycksförsäljningsmedlen torde kunna beräknas komma inflyta med omkring 17 miljoner kronor under budgetåret 1927/28.

Riksräkenskapsverket har för sin del icke funnit något att erinra mot denna beräkning.»

Vad angår det belopp, varmed statsverkets andel i vinsten av partihandeln med rusdrycker bör beräknas för budgetåret 1927/28, har styrelsen för aktiebolaget Vin- och spritcentralen i en av riksräkenskapsverket åberopad skrivelse till kontrollstyrelsen den 17 november 1926 anfört följande:

»Enligt nu gällande föreskrifter i 1917 års rusdrycksförsäljningsförordning skall vad som återstår av den vinst, som årligen uppstår på partihandelsbolagens rörelse, sedan utdelning till bolagets aktieägare samt vederbörliga avskrivningar och avsättningar till fonder skett, efter varje kalenderårs slut inom påföljande juni månads utgång insättas på statsverkets giroräkning i riksbanken. Denna bestämmelse trädde i kraft från och med den 1 januari 1924, från vilken tidpunkt bolagets nuvarande partihandelsrätt jämväl daterar sig. Den första enligt de nya grunderna verkställda inleveransen, vilken uppgick till ett belopp av 5,089,866.⁹⁴ kronor, skedde i juni månad 1924 och utgjorde statsverkets andel av den under år 1923 intjänade vinsten. Den andra inleveransen, som uppgick till ett belopp av 5,508,184.⁰² kronor, verkställdes i juni 1925 och utgick av 1924 års vinst. Den tredje och hittills sista inleveransen, uppgående till en summa av 3,730,863.²² kronor, skedde i juni 1926 och representerade statsverkets andel av bolagets vinst för år 1925. Från bolagets dotterbolag, aktiebolaget J. D. Grönstedt & C:o, som år 1926 för första gången disponerade sin vinst enligt samma föreskrifter som bolaget, verkställdes samtidigt en inleverans till statsverket av 969,162.⁷³ kronor, vadan den totala inleveransen från partihandelsbolagen under år 1926 utgjorde 4,700,025.⁹⁵ kronor. I sammanställning te sig dessa siffror på följande sätt, varvid samtidigt angivas de budgetår, vilkas statsinkomster här ifrågavarande inbetalningar tillfördes.

*Aktiebolaget
Vin- och sprit-
centralen.*

Partihandelsbolagens inleveranser till statsverket.

Inleveransens belopp kronor	År, under vilket vinsten intjänats	År, under vilket inleveransen till statsverket skett	Budgetår, vars stats- inkomster inleveransen tillförts
5,089,866: 94	1923	1924	$\frac{1}{7}$ 1923— $\frac{30}{6}$ 1924
5,508,184: 02	1924	1925	$\frac{1}{7}$ 1924— $\frac{30}{6}$ 1925
4,700,025: 95	1925	1926	$\frac{1}{7}$ 1925— $\frac{30}{6}$ 1926

I statförslaget för 1923—1924 var ingen inkomst av denna källa beräknad eller omnämnd, varemot finansministern i 1924 års statsverksproposition under titeln 'Diverse inkomster' anförde, att till det av honom beräknade beloppet borde läggas även någon inkomst från aktiebolaget Vin- och spritecentralen. 'Inkomsten å partihandeln med rusdrycker', yttrades i statsrådsprotokollet, 'skall visserligen i huvudsak utgå i form av omsättnings- och utskänkningsskatt å spritdrycker. Det ligger emellertid i sakens natur, att ett företag av aktiebolaget Vin- och spritcentralens omfattning även med en prispolitik, som avser att hålla balans mellan inkomster och utgifter samt därutöver intjäna visst belopp till utdelning å aktierna i företaget, vid sitt bokslut bör finnas lämna ytterligare något överskott. Till vilket belopp ett sådant överskott bör beräknas kan nu icke förutses.' Inkomsttiteln borde sålunda, på sätt riksräkenskapsverket föreslagit, upptagas utan något belopp. I statsverkspropositionen till 1925 års riksdag, avseende budgeten 1925—1926, upptogs här ifrågakvarande inkomst till 2 miljoner kronor.

I det av riksräkenskapsverket för budgetåret 1926—1927 uppgjorda statförslaget hade andelen i bolagets vinst beräknats till 3 miljoner kronor, vilken summa emellertid av finansministern i dennes sedermera av riksdagen fastställda statförslag höjdes till 4 miljoner kronor. Såvitt nu kan beräknas, torde det verkliga beloppet av denna inleverans, vilken skall verkställas i juni 1927, komma att uppgå till minst 5 miljoner kronor. Anledningen till att 1926 års vinst av partihandelsbolagens rörelse sålunda kan beräknas blija större än föregående år är närmast att söka dels i vissa omständigheter, sammanhängande med de av riksdagen beslutade förändrade grunderna för omsättningsskattens beräkning från och med den 1 juli 1926, som föranlett bolaget att på särskild hemställan av kungl. styrelsen låta ikraftträdandet av en av sjunkande råvarukostnader beroende prissänkning anstå i åtskilliga månader, dels ock däri att vinstmarginalen för vissa i utländskt mynt inköpta, för storleken av bolagens omslutning betydelsefulla varor måst kalkyleras något högre än eljest med hänsyn till växelkursens starka svängningar.

I fråga om den vinst, som kan beräknas på bolagets rörelse under år 1927 och ur vilken inleveransen till statsverket för budgetåret 1927—1928 skall ske, kan av lätt insedda skäl för närvarande ingen som helst exakt beräkning verkställas. Å ena sidan anser sig styrelsen på grund av de för bolagets prispolitik gällande direktiven varken kunna eller vilja medverka till en sådan prissättning på bolagets varor, varigenom vinsten skulle överstiga vad som inom en stor affärsrörelse kan anses skäligt för täckande av aktiekapitalets reguliära förräntning, erforderlig fondering — i bolagets fall inom statsavtalets gränser — samt en marginal för täckande av oförutsedda risker. Å andra sidan framgår av de ovan återgivna siffrorna angående storleken av bolagets hittillsvarande inleveranser, att det sätt, på vilket sistnämnda marginal av bolaget plägat beräknas, med-

givit utbetalandet av till relativt betydande belopp uppgående överskott såsom statsverkets andel av vinsten. Upprätthållandet av en dylik marginal i bolagets priskalkyler kommer, såvitt nu kan bedömas, säkerligen att medgiva, att även under år 1927 ett visst staten tillfallande överskott av vinsten skall uppstå. Då det emellertid synes styrelsen önskvärt, att detta överskott beräknas med klok försiktighet, finner styrelsen sig — under reservation för oförutsedda omständigheter — böra förorda, att beloppet i detta fall icke bestämmes högre än till 2 miljoner kronor, d. v. s. den summa som i motsvarande hänseende av finansministern upptogs i budgetberäkningen för år 1925—1926. Härefter har då även inräknats inleveransen från aktiebolaget J. D. Grönstedt & C:o.

Under återopande av det ovan anförda tillåter sig styrelsen sålunda vördsamt föreslå, att kungl. styrelsen ville vid meddelande av begärd uppgift angående det belopp av statsverket tillkommande andel i partihandelsbolagens vinst, som kan beräknas komma att tillflyta statsregleringen under budgetåret 1927—1928, upptaga denna summa till 2 miljoner kronor.»

Efter att hava återgivit aktiebolaget Vin- och spritcentralens berörda skrivelse samt upplyst, att kontrollstyrelsen för egen del vid överlämnandet av denna skrivelse icke gjort något uttalande om beräkningen av ifrågavarande inkomstpost, har riksräkenskapsverket vidare anført:

Riksräkenskapsverket.
(Forts.)

»Det synes riksräkenskapsverket, att bolagets beräkning av den vinst, som skall inlevereras till statsverket under budgetåret 1927/28, är präglad av alltför stor försiktighet, särskilt om man tager hänsyn till storleken av de vinstbelopp, som bolaget inlevererat till statsverket under budgetåren 1923/24—1925/26 samt i förestående skrivelse beräknat komma att inleverera under innevarande budgetår. Riksräkenskapsverket föreslog i sin nästföregående år (1925) avgivna inkomstberäkning, att andelen i bolagets vinst skulle upptagas till 3 miljoner kronor. Detta belopp ansågs emellertid i finansplanen böra höjas till 4 miljoner kronor. Vid sådant förhållande synes det riksräkenskapsverket saknas anledning att nu sänka ifrågavarande inkomstpost under sistnämnda belopp.»

Med stöd av vad sålunda anförts har riksräkenskapsverket hemställt, att titeln rusdrycksförsäljningsmedel måtte i riksstaten för budgetåret 1927—1928, med inräknande av såväl detaljhandelsbolagens som partihandelsbolagens vinster, upptagas till 21,000,000 kronor.

Departementschefen har beträffande beräkningen av rusdrycksförsäljningsmedlen anført följande: Departementschefen.

»Rusdrycksförsäljningsmedel äro i riksstaten för budgetåret 1925—1926 beräknade till 14 miljoner kronor och för budgetåret 1926—1927 till 16 miljoner kronor. Den behållna avkastningen för förstnämnda budgetperiod, innefattande systembolagens redovisade vinst för kalenderåret 1925, utgör 17.6 miljoner kronor.

Av den genom kontrollstyrelsen förebragta, av riksräkenskapsverket åberopade utredningen i ämnet framgår, att i flertalet hänseenden, där jämförelse kunnat anställas mellan det ekonomiska resultatet av systembolagens verksamhet under första halvåret 1926 och samma resultat under första halvåret 1925, siffrorna år 1926 visat sig nära sammanfalla med eller något överstiga 1925 års siffror. Den totala nettovinsten komme sannolikt att stanna vid ungefär oförändrat belopp. Då emellertid i 1926 års bokslut en något större andel av sagda nettovinst torde behöva reserveras för gäldande av utskylder än i närmast föregående års bokslut, komme överskottet till statsverket att något nedgå. Enär, såvitt kunde bedömas, under år 1927 sådana förhållanden icke kunde väntas komma att inträffa, att systembolagens ekonomiska avkastning i väsentligare grad skulle därav påverkas, har kontrollstyrelsen, med instämmande av riksräkenskapsverket, beräknat avkastningen av ifrågavarande inkomsttitel för budgetåret 1927—1928 till 17 miljoner kronor.

Vid den sålunda verkställda beräkningen har, enligt vad jag inhämtat, hänsyn icke tagits till den omständigheten, att någon B-skatt icke vidare kommer att utgå å systembolagens till aktieägarna ej utdelade vinstmedel, vilket givetvis medför, att i stället motsvarande belopp kommer att såsom rusdrycksförsäljningsmedel ingå till statsverket. Då enligt en av kontrollstyrelsen på min begäran gjord uträkning det av systembolagen år 1926 erlagda totala B-skattebeloppet uppgått till bortåt 400,000 kronor, anser jag — med hänsyn jämväl tagen till storleken av det till statsverket under budgetåret 1925—1926 inlevererade överskottet av systembolagens verksamhet, 17.6 miljoner kronor, vilket överskott legat till grund för kontrollstyrelsens beräkningar för nästkommande budgetår — betänklighet ej möta att för sistnämnda år räkna med en inleverering från systembolagen av 17.5 miljoner kronor.

Enligt vad jag förut vid redogörelsen för finansplanen utvecklat (se ovan sid. 2, 3) har i årets budgetförslag statens andel i partihandelsbolagens vinst överförs från 'diverse inkomster' till nu ifrågavarande inkomstrubrik. I den av riksräkenskapsverket gjorda uppskattningen av den sannolika storleken utav sagda vinstandel för det stundande budgetåret, 4 miljoner kronor, har jag efter närmare samråd med aktiebolaget Vin- och spritcentralens ledning icke ansett mig hava anledning att göra någon ändring.

I enlighet med vad jag sålunda anfört har jag i det föreliggande budgetförslaget upptagit rusdrycksförsäljningsmedlen med 21.5 miljoner kronor, därav 4 miljoner kronor från partihandelsbolag och 17.5 miljoner kronor från detaljhandelsbolag.»

*Statsverks-
propositionen.*

I statsverkspropositionens förslag till riksstat har sålunda rusdrycksförsäljningsmedlen upptagits till 21,500,000 kronor, därav 4,000,000 kronor från partihandelsbolag och 17,500,000 kronor från detaljhandelsbolag.

Bevillningsutskottet har från riksräkenskapsverket inhämtat, att å före-
varande inkomsttitel influtit i behållen inkomst:

Utskottet.

1:a halvåret 1926	kronor 17,567,646: 18
2:a » »	» 5,239: 61
Hela året 1926	kronor 17,572,885: 79
1:a kvartalet 1927	» 17,042: 29.

Enligt vad utskottet vidare inhämtat, lär aktiebolaget Vin- och spritcen-
tralen och dess dotterbolag komma att under nu löpande budgetår till stats-
kassan inleverera ett belopp av omkring 8 miljoner kronor, utgörande stats-
verkets andel i bolagens under år 1926 intjänade vinster. Ett motsvarande
belopp lär icke vara att påräkna under nästkommande budgetår.

I anslutning till vad utskottet ovan sid. 3 anført rörande upptagande i
riksstaten av rusdrycksförsäljningsmedlen och då utskottet icke funnit an-
ledning till erinran mot Kungl. Maj:ts förslag till beräkning av inkomst-
titeln, får utskottet hemställa,

att rusdrycksförsäljningsmedlen måtte för budgetåret
1927—1928 beräknas på följande sätt:

Rusdrycksförsäljningsmedel, *bevillning*:

a) Partihandelsbolag	kronor 4,000,000
β) Detaljhandelsbolag	» 17,500,000.

12:o.

Omsättnings- och utskänkningsskatt å spritdrycker.

Härom har riksräkenskapsverket anført följande:

Riksräken-
skapsverket.

»Omsättnings- och utskänkningsskatt å spritdrycker, bevillning.

	Beräknad inkomst kronor	Behållen inkomst kronor	Overskott + Underskott — kronor
Budgetåret 1923/24	43,700,000	39,533,490	— 4,166,510
» 1924/25	38,000,000	38,000,477	+ 477
» 1925/26	38,000,000	37,187,812	— 812,188
» 1926/27	38,000,000	—	—

Kontrollstyrelsen har i skrivelse till finansdepartementet den 28 septem-
ber 1926 beräknat denna skatt för budgetåret 1927/28 till 36 miljoner kronor.
I en till grund för denna beräkning liggande promemoria anføres, att under
juli—september månader innevarande budgetår inlevererats av ifrågava-
rande skatt endast 9.38 miljoner kronor mot 9.61 miljoner kronor under
samma månader budgetåret 1925/26. Under sistnämnda budgetår hade

statsverkets behållna inkomst av skatten med 0.81 miljoner kronor understigit det i riksstaten för innevarande budgetår upptagna beloppet av 38 miljoner kronor. Vid nu angivna förhållande uttalas i promemorian, att det under förutsättning av oförändrade skattesatser kan med stor sannolikhet antagas, att omsättnings- och utskänkningsskatten under budgetåret 1926/27 kommer att nedgå till omkring 36 miljoner kronor.

Under månaderna juli—oktober 1926 har enligt riksräkenskapsverket tillhandakomna kassarapporter influtit å titeln 12,413,460 kronor mot 12,665,305 under samma tid föregående år. Ehuru väl vad i nämnda promemoria anförts synes riksräkenskapsverket utgöra väl knappt underlag för en nedläggning av ifrågavarande titel med ej mindre än 2 miljoner kronor, har ämbetsverket likväl icke tilltrött sig att — — — upptaga titeln med högre belopp än det av kontrollstyrelsen beräknade eller 36,000,000 kronor.»

Statsverkspropositionen. I statsverkspropositionens riksstatsförslag har omsättnings- och utskänkningsskatten upptagits med enahanda belopp, 36,000,000 kronor.

Prop. nr 35. I en den 4 januari 1927 dagtecknad proposition, nr 35, har Kungl. Maj:t framlagt förslag om fortsatt tillämpning intill utgången av juni månad år 1932 av förordningen den 8 juni 1923 (nr 155) angående omsättnings- och utskänkningsskatt å spritdrycker med däri genom förordningarna den 20 juni 1924 (nr 228) och den 4 juni 1926 (nr 150) gjorda ändringar. I enlighet med förslag av bevillningsutskottet (betänkande nr 52) har riksdagen numera, med ändring av vad i propositionen föreslagits, utsträckt giltighetstiden för de nuvarande bestämmelserna allenast till och med den 30 juni 1928.

Utskottet. Enligt vad utskottet från riksräkenskapsverket inhämtat, utvisar ifrågavarande inkomsttitel för år 1926 och januari—april 1927 följande ställning:

	1:a halvåret 1926	2:a halvåret 1926	1926, hela året	1 kvart. 1927
Behållen inkomst kr.	18,233,046: 98	18,525,692: 87	36,758,739: 85	9,151,889: 47
				April 1927
»	»	»	3,246,473: 35.	

I likhet med vad Kungl. Maj:t föreslagit får utskottet hemställa,

att omsättnings- och utskänkningsskatt å spritdrycker
mätte för budgetåret 1927—1928 be-
räknas till..... kronor 36,000,000.

13:o.

Maltskatt.

Riksräkenskapsverket har anfört följande:

Riksräken-
skapsverket.

» **Maltskatt**, bevillning.

	Beräknad inkomst kronor	Behållen inkomst kronor	Överskott + Underskott — kronor
Budgetåret 1923/24	11,000,000	8,969,412	— 2,030,588
» 1924/25	15,000,000	15,917,677	+ 917,677
» 1925/26	15,000,000	16,360,922	+ 1,360,922
» 1926/27	16,000,000	—	—

I en av kontrollstyrelsen överlämnad promemoria anföres att med ledning av de uppgifter, som finnas tillgängliga rörande de skattepliktiga bryggeriernas maltavverkning på senare tid, maltskatten för innevarande budgetår numera torde approximativt kunna beräknas komma att uppgå till omkring 16.8 miljoner kronor. I varje fall torde därför inkomsten av maltskatten för budgetåret 1927/28 böra beräknas till 16.5 miljoner kronor, varjämte det uttalas, att det bör kunna tagas i övervägande, huruvida icke detta belopp må kunna höjas till 17 miljoner kronor. Kontrollstyrelsen har emellertid i skrivelse till finansdepartementet den 28 september 1926 beräknat skatten till 16.5 miljoner kronor.

Av riksräkenskapsverket tillhandakomna uppgifter angående inkomsttillflödet framgår, att under juli—oktober 1926 tillgodoförts titeln ett nettobelopp av 5,070,889 kronor mot 4,878,681 kronor under motsvarande månader föregående år. Med hänsyn till denna stegring av skatten samt på grund av vad i förenämnda promemoria uttalats, håller riksräkenskapsverket före, att inkomsttiteln för budgetåret 1927/28 bör beräknas till 17,000,000 kronor.»

I statsverkspropositionen har förevarande inkomsttitel upptagits med det av riksräkenskapsverket föreslagna beloppet, 17,000,000 kronor.

Statsverks-
propositionen.

Enligt vad utskottet från riksräkenskapsverket inhämtat utvisar maltskatten för senare halvåret 1926 och första kvartalet 1927 följande ställning:

Utskottet.

	1:a halvåret 1926	2:a halvåret 1926	1926, hela året	1:a kvart. 1927
Influtet	kr. 7,530,900: 26	10,005,566: 70	17,536,466: 96	3,614,153: 55
Utgifter för in-				
komsttiteln .... »	228,774: 42	475,367: 35	704,141: 77	118,558: 42
Behållen inkomst kr.	7,302,125: 84	9,530,199: 35	16,832,325: 19	3,495,595: 13.

I likhet med vad Kungl. Maj:t föreslagit får utskottet hemställa,

att maltskatten måtte för budgetåret 1927—1928 beräknas till..... kronor 17,000,000.

I Kungl. Maj:ts förslag till riksstat för budgetåret 1927—1928 äro bevillingarna — utom postbevillingen — tillika med *mantalspenningar* och *prästerskapets till statsverket indragna tionde* uppförda under rubrikerna »A. Egentliga statsinkomster. I. Skatter.» Under förutsättning ej mindre att riksdagen godkänner bevillningsutskottets här ovan intagna förslag än även att mantalspenningar och prästerskapets tionde uppföras med av Kungl. Maj:t föreslagna belopp, respektive 980,000 och 2,493,000 kronor, komma inkomstitlarna under nämnda rubrik »Skatter» i den av riksdagen beslutade riksstaten att uppföras med följande belopp:

				Kronor
A. Egentliga statsinkomster.				
I. Skatter:				
1. Mantalspenningar	980,000			
2. Prästerskapets till statsverket indragna tionde . .	2,493,000			
3. Skatt på inkomst, förmögenhet och rörelse:				
a. Inkomst- och förmögenhetsskatt,				
<i>bevilling</i>	147,000,000			
b. Bevilling av fast egendom samt				
av inkomst, <i>bevilling</i>	3,750,000			
c. Bevillningsavgifter för särskilda				
förmåner och rättigheter, <i>bevill-</i>				
<i>ning</i>	500,000			
d. Stämpelmedel, <i>bevilling</i>	49,000,000			
e. Lastpenningar, <i>bevilling</i>	700,000	200,950,000		
4. Automobilskattemedel, <i>bevilling</i>	28,250,000			
5. Tullar och acciser:				
a. Tullmedel, <i>bevilling</i>	126,000,000			
b. Sockerskatt, <i>bevilling</i>	16,200,000			
c. Tobaksskatt, <i>bevilling</i>	61,000,000			
d. Brännvinstillverkningsskatt, <i>be-</i>				
<i>villing</i>	16,000,000			
e. Rusdrycksförsäljnings-				
medel, <i>bevilling</i> :				
a. Partihandels-				
bolag	4,000,000			
b. Detaljhandels-				
bolag	17,500,000			
f. Omsättnings- och ut-				
skänkningsskatt å				
spritdrycker, <i>be-</i>				
<i>villing</i>	36,000,000			
g. Maltsskatt, <i>bevilling</i>	17,000,000	90,500,000	293,700,000	526,373,000

14:o.

Postmedlen.

Överskott från postverket har nedannämnda budgetår i riksstaten beräknats och enligt budgetredovisningen influtit med:

	Beräknad inkomst kronor	Behållen inkomst kronor	Överskott + Underskott — kronor
Budgetåret 1923/24	10,000,000	16,171,459	+ 6,171,459
» 1924/25	15,000,000	13,857,244	— 1,142,756
» 1925/26	13,000,000	12,966,606	— 33,394
» 1926/27	14,000,000	—	—

I skrivelse den 9 november 1926 med förslag till beräkning av det inkomstöverskott av postverkets rörelse, som borde upptagas i riksstaten för budgetåret 1927—1928, har generalpoststyrelsen anført följande:

*Generalpost-
styrelsen.*

»Intill den 1 juli 1926 har i fråga om inlevereringen till statskontoret av postverkets överskottsmedel varit föreskrivet, att generalpoststyrelsen skulle, sedan räkenskaperna för varje år avslutats, till statskontoret inleverera vad av postverkets medel befanns överstiga det belopp, som postverket, enligt av Kungl. Maj:t meddelat beslut, ägde att såsom kassaförlag innehålla. På grund av denna bestämmelse har det uppkomna överskottet å poströrelsen inlevererats till statskassan allenast en gång årligen, nämligen sedan postverkets räkenskaper, som föras för kalenderår, blivit avslutade. Det till statskassan under ett kalenderår överlämnade överskottsbeloppet har sålunda kommit att hänföra sig till postverkets verksamhet under nästföregående kalenderår.

Genom kungl. kungörelse den 4 juni 1926 har emellertid, för tillämpning från och med den 1 juli 1926, förordnats, att generalpoststyrelsen skall, i den mån hinder därför icke möter, till statskontoret inleverera dels månadsvis vad av tillgängliga kontanta postmedel icke erfordras såsom förlag för postverket under den närmast följande tiden, dels ock, sedan räkenskaperna för varje år avslutats, överskottet av postverkets rörelse under året, i den mån detsamma överstiger vad som förut för året blivit till statskontoret inlevererat. Denna nya bestämmelse medför, att under budgetåret 1926—1927 skall till statskontoret överlämnas ej blott det överskott å poströrelsen, som uppstår under år 1926, utan jämväl den överskottssumma, som kan före den 1 juli 1927 inlevereras av det under de första månaderna av år 1927 uppkomna överskottet.

Beräkningen av inkomstöverskottet av poströrelsen har givetvis, så länge överskottsmedel levererats årsvis, verkställts på så sätt, att de beräknade inkomsterna av poströrelsen under påföljande kalenderår ställts emot de kalkylerade driftkostnaderna under samma kalenderår. Även i fortsättningen synes till grund för beräkningen av överskottet under det kommande budgetåret kunna läggas det på enahanda sätt, som förut skett, beräknade överskottet för påföljande kalenderår. Om det budgetår undantages, under vilket övergången till annan ordning för överskottets leverande göres, bör nämligen ändringen i stort sett allenast komma att inne-

bära, att en förskjutning inträder i fråga om den tid, varunder de under budgetåret levererade överskottsmedlen uppstått. Såväl med de tidigare bestämmelserna för överskottslevereringen som med nu föreskriven ordning i detta hänseende inlevereras överskott för tolv på varandra följande månader. Endast under förutsättning att olika taxor tillämpas eller i övrigt skilda förhållanden motses komma att råda under, å ena sidan, påföljande kalenderårs första månader och, å andra sidan, de första månaderna av året näst efter det påföljande, torde anledning finnas beräkna, att överskottet under de första månaderna av det senare året skola bliva i nämnvärd mån större eller mindre än under motsvarande del av det förstnämnda året.

Generalpoststyrelsen har, innan styrelsen närmare ingår på beräkningen av det postverkets överskott, som bör upptagas i riksstaten för budgetåret 1927—1928, ansett sig böra framlägga en förnyad kalkyl rörande det överskottsbelopp, som antages komma att tillföras statskassan under budgetåret 1926—1927.

Då generalpoststyrelsen den 12 november 1925 avgav sitt förslag till beräkning av inkomstöverskottet av poströrelsen, att upptagas i riksstaten för budgetåret 1926—1927, utgick generalpoststyrelsen från, att den sedermera genomförda omläggningen av bestämmelserna rörande inleverering av postverkets överskott skulle äga rum från och med den 1 januari 1926 och att alltså det statskassan vid denna omläggning tillgodokommande överskottet för längre tid än ett kalenderår skulle av generalpoststyrelsen inlevereras under budgetåret 1925—1926. Under sådana förhållanden föreslog generalpoststyrelsen, att överskottet skulle i riksstaten för budgetåret 1926—1927 upptagas till 9,8 miljoner kronor, därvid styrelsen räknade med, att frankoteckensuppbörden med portoförhöjningarnas verkningar borteliminerade skulle visa en stegring i jämförelse med 1925 års uppbörd utan portoförhöjningar av cirka 3 procent. Vid föredragningen inför Kungl. Maj:t av frågan om inkomstöverskottet av poströrelsen ansåg föredragande departementschefen, att man vid beräkningen av driftresultatet skulle våga se något ljusare på situationen än generalpoststyrelsen gjort och räkna med ett något större överskott än det av styrelsen upptagna. Vidare utgick departementschefen från att en omläggning av bestämmelserna rörande överskottslevereringen skulle äga rum från och med den 1 juli 1926 och att man i anledning härav kunde räkna med att ytterligare ett belopp av 3 miljoner kronor komme att under budgetåret 1926—1927 inlevereras till statsverket. På angivna grunder upptogs överskottet av poströrelsen i Kungl. Maj:ts förslag till riksstat till 14 miljoner kronor, varav således 11 miljoner kronor beräknades såsom överskott av 1926 års rörelse.

I skrivelse till Konungen den 26 januari 1926 i fråga om vissa inrikes postavgifter meddelade generalpoststyrelsen, att styrelsen, med den erfarenhet styrelsen hade rörande poströrelsens omfattning för tiden efter avgivandet av förenämnda förslag den 12 november 1925, ställde sig tveksam i fråga om den beräknade uppgången i posttrafiken. Emellertid hade förhållanden inträtt, vilka medförde, att generalpoststyrelsen räknade med större inkomster än de tidigare antagna av utrikes rörelsen och att på den grund samt med hänsyn till omläggningen i överskottslevereringen ett överskottsbelopp av 14 miljoner kronor syntes kunna i det närmaste uppnås.

Beträffande inkomstöverskottet av poströrelsen, som i den fastställda riksstaten för budgetåret 1926—1927 är uppfört med 14 miljoner kronor, får

generalpoststyrelsen meddela, att enligt vad nu vill synas, det ekonomiska resultatet av poströrelsen under år 1926 kommer att ställa sig ungefär på följande sätt:

inkomster	67.1 miljoner kronor
driftkostnader	54.6 » »
överskott	12.5 miljoner kronor.

Generalpoststyrelsen är icke nu i tillfälle att kunna uppgiva, huru stort belopp må kunna före den 1 juli 1927 inlevereras av det under tiden januari—maj 1927 uppkomna överskottet, men under alla förhållanden kan man räkna med, att ett ej oväsentligt högre belopp än det i riksstaten upptagna skall från postverket inflyta till statskassan under budgetåret 1926—1927. Huvudsakliga anledningen till ökningen i överskottet är, att frankoteckensuppbörden visat en större stegring än som förutsetts. Under de nio första månaderna av år 1926 har nämligen den reducerade frankoteckensuppbörden med mellan 5 och 6 procent överstigit reducerade uppbörden under motsvarande månader av år 1925. Efter kristidens abnorma trafikstegring är det endast ett år, nämligen 1923, som har att uppvisa en större ökning.

Såsom ovan antytts, har postverket under år 1926 tillförts inkomstbelopp på grund av den utrikes poströrelsen, vilket generalpoststyrelsen icke haft anledning att räkna med och upptaga i sin hösten 1925 gjorda beräkning av inkomstöverskottet. Ifrågavarande belopp, cirka 725,000 kronor, utgör nämligen ersättning från Amerikas Förenta Stater för brevtransit under åren 1914—1918, vilken ersättning under flera år varit föremål för tvist. Sedan sagda belopp erhållits, har postverket icke några utelöpande fordringar av nämnvärd betydenhet för transitering av utländsk post över Sverige under krigsåren.

Slutligen är överskottets storlek beroende på att å vissa utgiftstitlar, bland annat anslagen för postbefordran sjöledes, transiterersättning åt främmande postverk och dyrtidstillägg, uppstått besparingar, som hösten 1925 icke kunnat förutses.

Beträffande det inkomstöverskott av poströrelsen, som bör upptagas i riksstaten för budgetåret 1927—1928, får generalpoststyrelsen anföra följande.

Den största och viktigaste av postverkets inkomstgrupper är *frankoteckensuppbörden*. Densamma utgör även den del av inkomsterna, som är mest avhängig av konjunkturväxlingarna.

Av den ovan nämnda omständigheten, att — om portoförhöjningarnas verkningar bortelimineras — frankoteckensuppbörden hittills under år 1926 med mellan 5 och 6 procent överstiger samma uppbörd för motsvarande del av år 1925, bör man enligt generalpoststyrelsens förmenande icke utan vidare draga den slutsatsen, att anledning förefinnes räkna med lika stor stegring även under det kommande året. Såsom redan antytts har icke under någotdera av de båda sista åren uppbörden ökats i tillnärmelsevis så hög grad som under år 1926. Under åren 1911—1915, då i stort sett normala ekonomiska förhållanden rådde i vårt land, utgjorde den genomsnittliga årliga ökningen omkring 5 procent. Efter krigsårens abnorma stegring har frankoteckensuppbörden vid återgången (år 1922) i sitt så att säga normala spår stannat vid ungefärligen det belopp, som erhålles vid beräkning av 4 procent årlig ökning. Vid 1925 års slut befann den reducerade uppbörden sig ej obetydligt under kurvan för 4 procents ökning, och

vid 1926 års utgång torde, trots den betydande uppgången under sistnämnda år, uppbörden ändock icke fullt nå upp till sagda kurva. Även om åren närmast omsvängningen från nedgång till uppgång i frankoteckensuppbörden kanske icke äro fullt lämpade att lägga till grund för beräkning av uppbörden under kommande år, synas dock ovan nämnda förhållanden giva generalpoststyrelsen ett visst stöd för den av styrelsen tidigare uttalade uppfattningen, att samma ökningsprocent knappast kan anses såsom normal, huru högt än det belopp stiger, varå ökningen beräknas, eller med andra ord, att om före världskriget en ökning av 5 procent ansågs normal, samma ökningsprocent icke rimligtvis kan väntas, för att ökningen skall betraktas såsom normal. Det ligger i sakens natur, att ökningsprocenten med stigande absoluta uppbördssiffror måste komma att avtaga.

För att tjäna såsom ledning vid generalpoststyrelsens beräkning av frankoteckensuppbörden under år 1927 har styrelsen från landets postmästare införskaffat yttranden i fråga om bland annat den uppbörd, som de — var och en för sitt postkontor med underlydande område — beräknat komma att inflyta under år 1927. Av dessa yttranden framgår, att postmästarna kalkylerat med en ökning för hela landet av ungefär 3 procent. Ehuru generalpoststyrelsen anser åtskilliga skäl tala för att icke räkna med större ökning under år 1927, än som av postmästarna antagits, har styrelsen dock funnit sig böra kalkylera med en ökning i uppbörden av ungefär 4 procent.

I fråga om *övriga inkomster av inrikes rörelsen*, vilka inkomster utgöras av postavgifter för tidningsabonnemang, för befordran av utgivarkorsband och tidningsbilagor, för registrering av ankomna värdeförsändelser, bokföring av postavgifter, fackavläggning m. m., anser generalpoststyrelsen förhållandena icke föranleda att beräkna någon nämnvärd vare sig ökning eller minskning i jämförelse med år 1926. Visserligen antagas inkomsterna av tidningsabonnemangen komma att något ökas, bland annat beroende på ökning av vissa tidningars årsvikt, men å andra sidan synes böra räknas med minskning i inkomsterna för bokföring av postavgifter, genom att korrespondenter använda sig av frankostämpplingsmaskiner i stället för att hålla postbok.

I *postverkets inkomster av utrikes rörelsen*, vilka hittills utgjorts av transitorsättning, portoandelar och extra ordinarie uppbörd beräknar generalpoststyrelsen däremot en betydande minskning vid jämförelse med år 1926. Såsom förut angivits, har nämligen postverket under sistnämnda år tillförts inkomster av transitorsättning, till vilka motsvarighet saknas i fortsättningen. Vad transitorsättningen beträffar är för övrigt svenska postverket, enligt vad på grundval av allmän transitstatistik gjorda uträkningar givit vid handen, hädanefter skyldigt att till främmande postverk betala högre gottgörelse, än svenska postverket självt får emottaga. Inkomsterna av utrikes rörelsen komma således i fortsättningen att utgöras av allenast portoandelar och extra ordinarie uppbörd. Beträffande portoandelar har generalpoststyrelsen dock räknat med, att under år 1927 skall till postkassan inflyta ett icke obetydligt engångsbelopp, hänförande sig till ett ännu oreglerat mellanhavande med en utländsk postförvaltning.

För de av postverket omhänderhavda bestyr, som ligga utom ramen för verkets egentliga verksamhet, nämligen *stämpelväsendets handhavande*, *postverkets bestyr med kronoskatteuppbörden å landsbygden* och *verkets bestyr med utbetalning av folkpensioner*, beräknas komma att inflyta ungefär enahanda ersättningsbelopp, som för bestyren tillförts postverket un-

der år 1926. Ersättningarna i fråga ingå till postkassan året efter det, de avse.

Till förenämnda bestyr har från och med den 1 oktober 1926 kommit ytterligare ett, nämligen *försäljningen genom postverket av radiolicenser*. För detta bestyr skall postverket äga åtnjuta gottgörelse, som för hela år 1927 näppeligen synes böra beräknas till högre belopp än 25,000 kronor.

Ersättningen för postsparbanksgöromålens handhavande utgöres av dels gottgörelse för direkta merutgifter, som åsamkats postverket genom postsparbankens inordnande, dels ock ersättning för handläggning av postsparbanksgöromålen å postanstalterna. Denna sammanlagda ersättning har för år 1926 beräknats till cirka 850,000 kronor, av vilket belopp ungefär 550,000 kronor utgöra gottgörelse för direkta merutgifter och 300,000 kronor ersättning för postsparbanksgöromålen å postanstalterna. Sistnämnda summa, som fastställts genom Kungl. Maj:ts beslut den 22 december 1922, har utgått alltsedan postsparbanken införlivades med postverket. För år 1927 beräknar generalpoststyrelsen nu en sammanlagd ersättning av cirka 1,350,000 kronor. Härav belöpa sig ungefär 600,000 kronor på gottgörelse för de direkta merutgifterna, inräknade i anslagsbeloppen å vederbörande utgiftstitlar i det samtidigt härmed avgivna förslaget till driftkostnadsstat för år 1927. Vidkommande ersättningen för postanstalternas handläggning av postsparbanksgöromålen meddelade generalpoststyrelsen i sin förberörda skrivelse den 12 november 1925, att styrelsen hade för avsikt att verkställa ny beräkning i fråga om den utgående ersättningens skälighet i förhållande till de prestationer, postanstalterna lämnade, samt att under år 1926 framlägga för Kungl. Maj:t resultatet av utredningen. I särskild skrivelse denna dag till Konungen upptages det ifrågavarande ersättningsbeloppet till 750,000 kronor för år 1927.

För *postgiörörelsen* är i skrivelsen den 12 november 1925 beträffande år 1926 beräknat, att samtliga kostnader skulle belöpa sig till cirka 700,000 kronor och de av rörelsegrenen härflytande inkomsterna till ungefär 800,000 kronor. Enligt vad nu kan bedömas, torde sagda kostnader, särskilt på grund av den genom kungl. kungörelsen den 29 januari 1926 (nr 40) stadgade skyldigheten för utmätningsmän med flera att anlita postgiörörelsen, stiga till ungefär 750,000 kronor. Under år 1927 antages rörelsen komma att ytterligare utvecklas, och beräknas med anledning härav kostnaderna för rörelsegrenen till ungefär 900,000 kronor. I den mån dessa kostnader utgöra uppenbara merkostnadsbelopp för postverket, äro de inräknade å de olika utgiftstitlarna i förslaget till driftkostnadsstat. De överslagskalkyler, som verkställts å vederbörande byrå, hava givit till resultat, att postgiörörelsen antages komma att för år 1927 lämna ett överskott av cirka 100,000 kronor. Bland inkomsterna uppföres fördenskull ett belopp av 1,000,000 kronor såsom härflytande från postgiörörelsen.

Med stöd av det anförda har generalpoststyrelsen kommit till det resultatet, att postverkets inkomster av poströrelsen under år 1927 nu kunna beräknas till 69.9 miljoner kronor. Härvid har generalpoststyrelsen utgått från nuvarande posttaxors bibehållande. Mot detta inkomstbelopp svara driftkostnader, som enligt det förenämnda förslaget till driftkostnadsstat beräknats till 58.4 miljoner kronor. Driftkostnadernas fördelning på de olika huvudutgiftstitlarna framgår av nedanstående tablå, vari för jämförelse även införts motsvarande siffror ur den fastställda driftkostnadsstaten för år 1926 ävensom öknings- respektive minskningsbelopp.

	År 1926	År 1927	Ökning + resp. minskning — år 1927 i förhållande till år 1926
	kronor	kronor	kronor
A. Avlöningar m. m.	27,770,000	28,140,000	+ 370,000
B. Pensioner m. m.	1,425,000	1,475,000	+ 50,000
C. Omkostnader	19,675,000	21,135,000	+ 1,460,000
D. Avsättning till förnyelsefonden	1,260,000	3,150,000	+ 1,890,000
E. Dyrtidstillägg	5,000,000	4,500,000	— 500,000
Summa	55,130,000	58,400,000	+ 3,270,000

Den betydande ökningen av driftkostnaderna är till övervägande del föranledd av de genom kungl. brev den 19 mars 1926 meddelade bestämmelserna rörande postverkets förnyelsefond.

Trots denna utgiftsstegring skulle det ekonomiska resultatet av poströrelsen under år 1927 ställa sig gynnsammare än det enligt den godkända riksstaten för budgetåret 1926—1927 beräknade driftresultatet under år 1926.

Under år 1927 skulle nämligen inkomsterna uppgå

till	69.9 miljoner kronor och
driftkostnaderna till	58.4 » »
vadan ett överskott skulle erhållas av	11.5 miljoner kronor.

Såsom inledningsvis framhållits anser generalpoststyrelsen, att, oaktat överskottsberäkningen numera berör delar av två år, det ekonomiska resultatet av poströrelsen under det påföljande kalenderåret kan läggas till grund för beräkningen av det överskott, som skall inlevereras till statskassan under det kommande budgetåret. Enär generalpoststyrelsen icke för närvarande har sig bekant några omständigheter, som motivera beräkning av ett annat överskott för de första månaderna av år 1928 än för motsvarande månader år 1927, föreslår generalpoststyrelsen, att *inkomst-överskottet av poströrelsen* upptages i riksstaten för budgetåret 1927—1928 till 11.5 miljoner kronor.»

Vidkommande de konjunkturförhållanden, från vilka generalpoststyrelsen ansett sig böra utgå vid förevarande beräkningar, hade styrelsen i skrivelse till riksräkenskapsverket den 9 november 1926 sammanfattat sin uppfattning härutinnan så, att styrelsen räknade med i någon mån uppåtående konjunkturer, ehuru styrelsen icke ansett sig hava anledning förutsätta en åtminstone på posttrafiken i lika grad inverkan förbättring, som kunnat skönjas hittills år 1926 vid jämförelse med år 1925. I fråga om prisnivån uppgåve sig styrelsen hava kalkylerat med att densamma skulle bli i stort sett lika som för närvarande.

Riksräkenskapsverket har i enlighet med generalpoststyrelsens förslag beräknat inkomstöverskottet för postverket till 11,500,000 kronor.

Departementschefen har, efter att hava redogjort för generalpoststyrelsens och riksräkenskapsverkets beräkningar beträffande överskottet av postverket, anført följande: Departements-
chefen.

»Det överskott av postverkets rörelse, varmed ämbetsverken sålunda räknat, har framkommit efter en beräkning av inkomsterna till 69.9 miljoner kronor och utgifterna till 58.4 miljoner kronor. Vid kalkylerna över driftkostnaderna för postverket har generalpoststyrelsen utgått från en extra avsättning till förnyelsefonden av 2.1 miljoner kronor, avseende att täcka hälften av den brist i fonden, som enligt nu tillämpade grunder för avsättning till densamma anses föreligga. Sedan Kungl. Maj:t, med utgångspunkt från att sagda brist skall täckas under en tid av fem år i stället för två, numera bestämt, att den extra avsättningen till förnyelsefonden för år 1927 skall utgöra allenast 840,000 kronor, kommer, utöver vad styrelsen tidigare beräknat, ett ytterligare belopp, motsvarande skillnaden mellan nämnda båda belopp eller i runt tal 1.25 miljon kronor, att kunna under budgetåret 1927—1928 inlevereras till statsverket.

Vid beräkningen av driftkostnaderna har, enligt vad jag inhämtat, en genomsnittlig levnadskostnadsindex av 170 förutsatts för nästa budgetår såsom bestämmande för dyrtidstilläggen till personalen. Då, enligt det förslag, som jag senare i dag kommer att framställa, dyrtidstilläggsberäkningen skulle för hela det finansår, varom fråga är, fixeras enligt en index av 168, bör en minskning i kostnaderna för dyrtidstillägg vid postverket uppkomma, vilken minskning i runt tal kan uppskattas till 0.25 miljon kronor.

Enligt vad nu anförts skulle utgiftsstaten för postverket under budgetåret 1927—1928 bliva 1.5 miljon kronor lägre än generalpoststyrelsen och riksräkenskapsverket utgått ifrån. Det beräknade överskottet av rörelsen bör följaktligen kunna ökas med detta belopp. Då jag icke i övrigt har någon erinran att göra mot de verkställda beräkningarna, har jag i budgetförslaget upptagit postverkets överskott till 13 miljoner kronor.»

Postmedlen hava sålunda i statsverkspropositionen upptagits med 13,000,000 kronor. Statsverks-
propositionen.

I proposition den 18 februari 1927, nr 144, har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen besluta, att kungörelsen den 29 maj 1925 (nr 150) om vissa ändringar i förordningen den 17 juni 1916 (nr 216) angående villkoren för postbefordran av tidningar och andra periodiska skrifter, vilken kungörelse gäller till och med den 31 december 1927, skall äga fortsatt tillämpning till och med den 31 december 1928, dock med den ändring i avseende å bestämmelsen rörande utgivarkorsband, vars vikt icke överstiger 25 gram att den år 1925 införda tilläggsavgiften av 1 öre för varje försändelse skall upphöra och dylik försändelse i stället taxeras som om den vägde 25 gram Prop. nr 144.

På förslag av bevillningsutskottet (betänkande nr 27) har nämnda proposition numera av riksdagen bifallits.

Utskottet. Enligt vad utskottet inhämtat, har postverket till statskontoret inlevererat under andra halvåret 1926 2,000,000 kronor samt under första kvartalet 1927 10,443,364 kronor 47 öre.

Utskottet har funnit postmedlen kunna, i likhet med vad som skett i statsverkspropositionen, upptagas till 13,000,000 kronor.

Utskottet får förty hemställa,

att överskott å postverket måtte i riksstaten för budgetåret 1927—1928 beräknas till ..... kronor 13,000,000.

Stockholm den 4 juni 1927.

På bevillningsutskottets vägnar:

NILS WOHLIN.

Närvarande: herrar Johan Nilsson i Kristianstad*, Wohlin, Bårg, Wigforss*, Boman, Björnsson*, friherre Beck-Friis*, Schlyter*, Jönsson i Boa*, Johansson i Arkösund*, Bengtsson i Kullen*, Olsson i Ramsta*, Lövgren i Nyborg*, Olsson i Golvvasta, Nylander*, Björklund*, Olsson i Gävle och Andersson i Katrinholm*.

* Icke närvarit vid justeringen av betänkandet.

Bil. A.

Beräkningar angående 1926 års skattetaxeringar.

(Milj. kronor.)

	Enskilda	Aktiebolag m. fl.	Tillsammans
Inkomst av fast egendom:			
1. Jordbruksfastighet	403.2	32.0	435.2
2. Annan fastighet	144.0	63.6	207.6
Summa	547.2	95.6	642.8
Inkomst av kapital	393.2	40.0	433.2
Inkomst av arbetsanställning m. m.	3,461.4	—	3,461.4
Inkomst av rörelse eller yrke eller eljest	489.1	372.4	861.5
Summa uppskattad inkomst	4,890.9	508.0	5,398.9
Avdrag:			
1. Enligt 11 § 2 mom. 4:o bevillningsförordningen	233.5	4.7	238.2
2. För kommunalutskylder	257.0	43.0	300.0
3. Övriga vid bevillningstaxeringen ej åtnjutna avdrag	32.0	8.0	40.0
Summa avdrag	522.5	55.7	578.2
Återstod	4,368.4	452.3	4,820.7
¹ / ₆₀ av den taxerade förmögenheten	247.0	—	247.0
Till inkomst- och förmögenhetsskatt taxerat belopp	4,615.4	452.3	5,067.7
Utnyttjade orts- och familjeavdrag	2,782.0	—	2,782.0
Beskattningsbart belopp	1,833.4	452.3	2,285.7
Uträknad skatt (exkl. B-skatt) ¹	107.8	40.6	148.4
Skatteprocent i medeltal	5.88 %	8.98 %	
Uträknad B-skatt ¹			3.7
Summa uträknad inkomst- och förmögenhetsskatt			152.1
Under budgetåret 1926—1927 inflytande skatt: Enskilda + A-skatt (96 %)			142.5
		B-skatt	3.5
Summa behållen skatteinkomst			146.0

¹ Det procenttal av grundbeloppet, efter vilket skatten utgått, har varit 160.

Bilaga B.

Beräkningar angående 1927 års skattetaxeringar.

(Milj. kronor.)

	Enskilda	Aktiebolag m. fl.	Tillsammans
Inkomst av fast egendom:			
1. Jordbruksfastighet	415	32	447
2. Annan fastighet	150	68	218
Summa	565	100	665
Inkomst av kapital	410	42	452
Inkomst av arbetsanställning m. m.	3,540	—	3,540
Inkomst av rörelse eller yrke eller eljest	490	390	880
Summa uppskattad inkomst	5,005	532	5,537
Avdrag:			
1. Enligt 11 § 2 mom. 4:o) bevillningsförordningen	240	5	245
2. För kommunalutskylder	275	45	320
3. Övriga vid bevillningstaxeringen ej åtnjutna avdrag	32	8	40
Summa avdrag	547	58	605
Återstod	4,458	474	4,932
¹ / ₁₀₀ av den taxerade förmögenheten	250	—	250
Till inkomst- och förmögenhetsskatt taxerat belopp	4,708	474	5,182
Utnyttjade Orts- och familjeavdrag	2,824	—	2,824
Beskattningsbart belopp	1,884	474	2,358
Skatteprocent i medeltal ¹	5.88 %	8.98 %	
Uträknad skatt	110.8	42.6	153.4
Under budgetåret 1927—1928 inflytande skatt (96 %)			147.3

¹ Det procenttal av grundbeloppet, efter vilket skatten beräknas skola utgå, har upptagits till 160.